

Eesti keele klubi käsiraamat

Pea igaüks teab seitsme noodi nime. See on teooria.
Vähesed oskavad teha neist muusika. See on praktika.

SISUKORD

- 1.....Eesti keele õppimisest
- 2.....Eessõna
- 3.....Kui klubi veel pole
- 4.....Mis on eesti keele klubi?
- 5.....Klubi loomine - millele mõelda?
- 6.....Et klubi ei saaks otsa
- 7.....Infotehnoloogia rakendamine klubi töös
- 8.....Klubi tegevused
- 9.....Klubi eestvedaja ehk mentori roll
- 10.....Klubi eestvedaja ehk mentori põhitööd ja oskused
- 11.....Klubiliikme roll
- 12.....Rühma kujunemine
- 13.....Rühmatöö kui õpimeetod
- 14.....Ennastjuhtiv ja elukestev õpe
- 15.....Reflekteerimine kui ennastjuhtiv õppimine
- 16.....Tagasiside kui õpimeetod
- 17.....Õppimise ring
- 18.....Koostöös õppimine
- 19.....Õpistiilid
- 20.....Keele õppimise strateegiad - teada ja tuntud
- 21.....Keele õppimise strateegiad - internet
- 22.....Keele õppimise strateegiad - tark taskutelefon
- 23.....Keeleklubi karid ja mida nende puhul ette võtta
- 24.....Õpimeetod esikaanelugu
- 25.....Õpimeetod tutvumismäng "Millist looma ma endale meenutan"
- 26.....Õpimeetod ajurünnak galeriis
- 27.....Õpimeetod intervjuu külalisega
- 28.....Õpimeetod ühisuurimus
- 29.....Õpimeetod kokaklubi retseptiraamat
- 30.....Õpimeetod naljaõhtu
- 31.....Õpimeetod video kuulamine ja vaatamine
- 32.....Õpimeetod ajalehed ja ajakirjad
- 33.....Õpimeetod küsimuste laegas
- 34.....Õpimeetod diskussiooniratas
- 35.....Õpimeetod mõttekaart
- 36.....Õpimeetod mnemoonika
- 37.....Õpimeetod rollimängud
- 38.....Klubi töövahendid
- 39.....Ennastjuhtiva õppija nädala näidiskava
- 40.....Klubi päevakava näidis
- 41.....Klubi tulemuslikkus - eesmärkide seadmine ja hindamine
- 42.....Minu eesti keele õppimise eesmärgid ja tegevused nende saavutamiseks
- 43.....Keeleklubi efektiivsuse mõõtmise meetodika
- 44.....Klubi tulemuslikkus - minu hinnang keeleõppe tulemuslikkusele ja osalemisele klubis
- 45.....Klubi tulemuslikkus - minu tagasiside klubilasele
- 46.....Klubi tulemuslikkus - klubi eestvedaja enesehindamise leht
- 47.....Klubi tulemuslikkus - klubiliikme tööandja tagasiside
- 48.....Klubi tulemuslikkus - neljasilma-vestlus
- 49.....Soovitav lugemine

1 - EESTI KEELE ÕPPIMISEST

Eesti keele õppimisest

Kui küsida inimestelt, kus ja mida nad viimati õppisid, siis kümnest üheksa mõtlevad koolile või kursusele. Kuid küsi endalt, kas kalapüüki, rattaga sõitmist ja lapse jonniga hakkama saamist õpitakse koolis ja klassiruumis või igapäevases elus. Pigem õpitakse neid oskusi keset elu ennast ja nii, et kõigepealt on vajadus või soov õppida ja seejärel tulevad tegevused nagu proovimine, teadmiste leidmine või teiste inimeste kogemuse uurimine ja õppimine õnnestumisest ning vigadest.

Klassiruumist ja õpetajalt võib saada teadmisi, kuid õppimine ja tegelik oskuse arenemine leiab aset igapäevases elus.

Inimesed õpivad eesti keelt erinevatel põhjustel. Mõni õpib selleks, et teha oma tööd paremini või leida uus töö, teine soovib harjutada kodakondsuse eksamiks, kolmas ei taha õpitut unustada, neljas soovib eesti keeles lugeda või kuulata, viiendale lihtsalt meeldib õppida ja kuues soovib rohkem teada eesti meelest.

Keele õppimine ei ole lihtsalt arusaamise ja väljendamise õppimine, vaid see heidab valgust kultuurile, aitab mõista teistsugust kultuuri ja teha ennast sellele mõistetavamaks. Keele oskamine avab uksi ja südameid, loob sallivust ja huvi eri kultuuride vastu ning toob inimesed üksteisele lähemale. Keele oskamine viib takistused ja avab uued maailmad. See käib nii töö, reisimise, sõpruse ja isegi armastuse kohta.

Teise keele õppimine avardab arusaamist oma rahva keelest ja kultuurist ning oma kohast kirjus maailmas.

Inimesed on erinevad ja neil on erinevad oskused, võimed ja tugevused. Kõik eesti keele õppijad ei hakka kirjutama novelle, sest kõigil pole seda annet, kuid kõigil inimestel on võime õppida eesti keelt ja suhelda selles keeles. Vähesed inimesed õpivad väga kiiresti või väga aeglaselt. Enamuses on need, kellel on vaja võtta aega, pingutada ja pühenduda.

Teadus on kinnitanud, et iga võõrkeele õppimine arendab võimeid. Paraneb mälu, loovus, probleemilahendamise oskus ja analüütiline mõtlemine. Võõrkeele õppijatel on need võimed keskmiselt kõrgemad, ja pikalt õppinutel kõrgemad kui algajatel.

Tähtis on seada mõistlikud eesmärgid. Keskmine ja suurepärane õppija ei erine selle poolest, kui palju aega nad õppimisele kulutavad, vaid millal nad otsustavad õppimise lõpetada. Ei emakeele ega võõrkeele õppimine saa kunagi valmis, sest alati on veel midagi õppida.

Ikka kohtub keele õppijaid, kes ei taha teises keeles rääkida enne, kui nad tunnevad ennast kindlalt ja usuvad, et teevad vähe vigu. Kuid ebamugavus ei lähe üle enne, kui ei hakka rääkima, ei koge edu ja vigu.

Vigade tegemine on keele õppimise loomulik osa. Inimesed, kes harjutavad palju ja julgevad teha vigu, õpivad kiiremini.

Üks veebileht kirjutab, et vahel muutuvad asjad selgemaks, kui mõtleme 'kuidas peaks' asemel 'kuidas ei peaks'. Sa võid näha inimest, kes kannab karedat särki ja näib, et tal on seepärast ebamugav. Tavaliselt mõtleme siis, et ei tea, miks ta seda teeb.

Kuid inimesed kipuvad keelt õppima sama ebamugaval viisil. Keele õppimine ei pea olema kui kare särk. Ehk õpid sa keelt eestlasest sõbraga kiiremini kui eesti keele kursusel?

Inimestel kulub aega ja katsetamist, et leida endale sobiv võõra keele õppimise viis. Mõni jääb leitu juurde, teised katsetavad uusi võimalusi, et hoida end erksana. Suurem hulk erinevaid õpiviise tagab parema tulemuse, kui nende hulgas on parajal hulgal kuulamist, kirjutamist ja rääkimist.

Keeleklubi on üks paljudest õpiviisidest väljaspool klassiruumi, mis võimaldab harjutada keelest arusaamist ja väljendamist, loob toetava keskkonna ning järjepidevuse. Keelepraktika, arutelud, nõuanded, koos olemine ja õppimine ning toetus on väärtused, mida klubi annab.

Sul on eesti keele kursus läbitud või oled õppinud keelt iseseisvalt ning sul tuleb õpitu talletamiseks seda kuulata, rääkida ja kirjutada. Sa tead, et praktiseerimata on võimatu keelt õppida või õpitu ununeb. Või soovid eesti keele oskust edasi arendada, kuid üksinda on raske ja püsivus kaob?

Kas sa pole veel leidnud endale sobivat õpiviisi? Sa soovid eesti keele klubis proovida koos õppimist ja praktiseerida uusi ja erinevaid õpivõimalusi. Sa tahad, et õppimine poleks ainult tõsine töö, vaid ka lõbus ja huvitav.

Kas su emakeel on eesti keel ja sa tunned kutsumust aidata inimestel seda keelt õppida?

Kuid su kodukohas puudub keeleklubi. Ehk pead sa selle loomise ise käsile võtma?

Käsiraamatust

See käsiraamat pakub sulle ideid klubi asutamiseks ja tegevusteks: mis on keeleklubi, mida seal saab teha, kes on liikmed, kuidas inimesed leiavad tee klubisse ja kuidas teha nii, et klubi kehtaks.

Siia on kirja pandud vajalik teave klubi loomiseks, kuid mitte kogu info, sest see poleks võimalik ja liialt pikka juhendit ei loeks keegi

Hetkel, kui sina käsiraamatut loed, on see juba pisut vananenud, sest õpivõimalused - õpiviisid, arvutid, internet, telefonid ja nende rakendused - muutuvad iga päevaga.

See käsiraamat on kirjutatud inimestele, kes ka ise otsivad vastuseid vastamata küsimustele ja tahavad teha täna paremini kui eile.

Teiste keeleklubide kogemustest

Välismaistest kogemustest tasub tutvuda internetipõhiste keeleõppe kogukondadega, näiteks LiveMocha, artikkel sellest [NY Times's](#) ja keelefoorumitega näiteks <http://www.english-test.net>. Mõlemad on rahvusvahelised keeleõppe võrgustikud. Põhjuseks on nende elujõulisus, pikk kogemus ja piiriülesus ehk globaalsus, kus maailma eri paikade ja paljude rahvuste esindajad suhtlevad omavahel juba pikka aega.

3 - KUI KLUBI VEEL POLE

Kui klubi veel pole	<p>Enne, kui sa lood eesti keele klubi, on sul vaja kahte asja: inimesi, kes soovivad koos teistega õppida ja kohta, kus kokku saada. Kõik see ja palju muud nõuab kavandamist. Kuid alustuseks uuri, kas sinu naabruses või kodulinnas on mõni tegutsev keeleklubi. Uuri seda kohalikust omavalitsusest, ajalehest või selle toimetusest, raamatukogust või koolist.</p>
Klubi liikmete ja sõprade leidmine	<p>Mõttele paikselt, aga ka suurelt ja tegutse tavapärasel moel, aga ka uudsel.</p> <p>Kui otsid klubi liikmeid, mõttele sihtrühmale konkreetse koha keskselt: millist meediat nad loevad, kus kuulutusi vaatavad, millist sotsiaalmeediat kasutavad, kus neist paljud käivad, millistes asutustes töötavad. Nii leiad kohad ja viisid, kuidas inimesi klubisse kutsuda. Kas sobivaim on kuulutamine ajalehes, raadios või kohalikus televisioonis, poe kuulutuste tahvlil, teavitamine Odnoklassniki.ru/s või töökohtades, otsusta oma sihtrühma järgi.</p> <p>Mõttele ka suurelt. Otsi klubi sõpru, ettevõtteid ja organisatsioone kodu lähedalt ja üle Eesti või isegi välismaalt. Otsi keeleõppijaid ja teavita klubist Facebook'is, sest teavitamiseks ja sõprade leidmiseks pole täna Facebook'il võrdset. Ole kohal, kui toimub järgmine Teeme Ära.</p>
Kasuta abi	<p>Kui ei tea, mida teha või on raske, ära anna alla. Räägi oma klubi loomise kavatsusest kohalikele omavalitsusele ja teistele keeleklubidele ja anna neile teada, millist abi sa vajad.</p> <p>Klubi loomisel saad nõu ka mitmetelt organisatsioonidelt kui nende kodulehelt: Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse maakondlikud arenduskeskused</p>
Teavita	<p>Teavita: tutvusta eesmärke ja sea klubi tegevused nii, et tõmbad ligi uusi liikmeid, sõpru ja toetajaid. Tänapäeval on vabatahtlik töö ja eluaegne õppimine vägagi levinud ning paljudele inimestele on rahulolu ja eneseteostus tähtsam kui mõni materiaalne hüve.</p>
Vabatahtlike kaasamine	<p>Uuri, kuidas kaasata vabatahtlikke: kust neid leida, mis neid kõnetab ja osalema kaasab ning mida on klubil neile pakkuda. Otsi ettevõtteid ja üksikisikuid.</p> <p>Eestis on väga aktiivseid vabatahtlikes tegevustes osalevaid suuri organisatsioone nagu Rotary Klubi, Lions Klubi, Eesti Ettevõtlike Naiste Assotsiatsioon, või väiksemaid nagu MTÜ Korteriühistute Juhtide Assotsiatsioon, mootorratturite klubid, Nõmme Vanameeste Klubi, MTÜ Õppe- ja arenduskeskus Me või MTÜ Uue Maailma Selts. Igal neist on oma nägu ja tegu. Veel on palju teisi hakkajaid organisatsioone, kes on siin nimetamata, sest kõigi jaoks pole ruumi või neid polnudki kirjutamise hetkel veel reaalselt olemas.</p>
Keda kutsuda	<p>Eeltöö on tehtud ja aeg on küps kutsuda kokku inimesed. Esimesele kokkusaamisele tulgu inimesed, kes tahavad klubis osaleda. Kutsu ka inimesed või organisatsioonid, kes on valmis klubi aitama.</p> <p>Esimese kohtumise teemade valikul saad abi sellest käsiraamatust. Vaata Eesti keele klubi, Kui klubi veel pole, Klubi loomine: millele mõelda ning kasuta kohtumisel mõnda õpiülesannet.</p>

4 - MIS ON EESTI KEELE KLUBI

Mis on eesti keele klubi?

Eesti keele klubi on kõigile inimestele, kelle emakeel pole eesti keel ja kes soovivad seda osata paremini või seda rääkides tunda ennast kindlamalt või hoopis ületada keele õppimise raskusi ja leida tuge ning innustust ning saada ausat tagasisidet või kiitust. Keeleklubi on ka kõigile neile, kelle emakeel on eesti keel ja kes soovivad abistada keeleõppijaid.

Keeleklubi on rühm inimesi, kes

- räägivad klubis eesti keeles
- ise korraldavad ja võtavad osa klubi tegevustest
- soovivad õppida eesti keelt nii iseseisvalt kui ka klubi tegevuste toel
- abistavad ja toetavad selles üksteist
- õpivad tundma Eestimaad, selle erinevate rahvaste kultuure ja inimesi
- tunnevad rõõmu üksteise edusammudest ja ühistest tegevustest

Keeleklubi on koht, kus eesti keele rääkimist, kuulamist ja kirjutamist harjutatakse läbi huvitavate ja eluliste klubitegevuste, kus saadakse indu ja oskusi eesti keele iseseisvaks õppimiseks ning kus praktiseeritakse õpitut. Keeleklubi ei ole eesti keele tund või kursus.

Mis on klubi siht?

Keeleklubi peamine siht on arendada ja säilitada eesti keele oskust. Keeleklubi teeb seda läbi huvi Eestimaad ja siin elavate erinevatest rahvustest inimeste vastu.

Keeleklubi

- abistab eesti keele oskuse omandamisel
- teeb keele õppimise huvitavaks ja motiveerivaks
- loob mitmekesise ja elulähedase keele harjutamise keskkonna
- loob kasu koosõppimisest
- aitab toime tulla keeleõppimise raskustega
- innustab keele õppimist

Kes on klubis?

Keeleklubi tegevustes osalevad:

- klubi mentor ehk eestvedaja
- klubi liikmed

Keeleklubi tegevustes osalevad ka külalised. Keeleklubi külaline on inimene, kes on klubi poolt kutsutud ja palutud osalema klubi üksikus tegevuses/ürituses.

Mida saab klubis teha?

Keeleklubis saab teha kõike, mis edendab keeluskust:

- käia koos ja teha erinevat liiki koostööd
- algatada ja võtta osa klubi tegevustest
- praktiseerida eesti keelt
- saada keeleoskuse arengu kohta ausat tagasisidet või kiitust
- proovida erinevaid keele õppimise viise ja leida enda jaoks see õige
- saada keele või selle õppimise kohta nõu
- innustada ja aidata üksteist

Ole julge, algata ja osale erinevates tegevustes. Tee asju, mida sa pole varem teinud - see teeb sind julgemaks ka keele praktiseerimisel.

Kui kaua kestab?

Keeleklubi kestvuse seavad paika mentor ja selle liikmed.

Kuidas liituda?

Ühed keeleklubid alustavad, teised tegutsevad ja kolmandad lõpetavad oma tegevust. Uuri, kas sinu kodupaigas on mõni keeleklubi.

Kui on, siis võta klubiga ühendust, tutvu klubi ja selle sihtidega ning küsi luba liitumiseks.

Kui pole, tea, et klubi võib asutada igaüks, kes soovib kohtuda teiste õppijatega, koos arendada keeleoskust ja keele õppimise oskust, tundma õppida inimesi ja teha õppimine huvitavaks.

Head pealehakkamist!

5 - KLUBI LOOMINE - MILLELE MÕELDA

Kes on klubi liikmed

Ilmselt sa tead, et võõrkeelt on kergem õppida või toetada õppimist, kui inimesel on huvi keele, selle maa ja inimeste vastu. Selle tõdemuse alusel on ka pakutud klubi liikmete kirjeldused.

Eesti keele klubi liikmeteks on inimesed

- kelle emakeel ei ole eesti keel
- kes õpivad või täiendavad oma eesti keele oskust
- kes soovivad toetada klubi tegevusi ja kelle emakeel on eesti keel
- kellel on huvi Eestimaa ja siin elavate rahvaste vastu
- kes soovivad koos õppida ja üksteist toetada

Kuid sul on vaja läbi mõelda ka see, millise eesti keele oskusega inimesed on klubisse oodatud, kas kõik huvilised on oodatud ja kuidas eri tasemega inimesed saaksid oma keele oskust arendada või kuidas eri oskusega inimesed saaksid just parajat pingutust nõudvaid ülesandeid.

Kui su esimene mõte on, et samade oskustega inimestel on kergem koos õppida, ehk kaaluksid siis teadmist, et parimal viisil talletuvad oskused teisi õpetades.

Näiteks eesti keelt enam oskav inimene võtab parajat pingutust nõudva ülesande toetada teist klubiliiget ja aidata tal õppida. Pane tähele, ülesanne ei ole lihtne, vaid parajat pingutust nõudev ja uusi keeleoskusi andev mõlemale poolele.

Mis on klubi sihid?

Eesti keele klubi peamine siht on arendada ja säilitada eesti keele oskust. Keeleklubi teeb seda läbi huvi Eestimaa ja selle erinevast rahvusest inimeste vastu. Kindlasti aruta klubi täpsemaid sihte. Loe ka [Eesti keele klubi](#)

Klubi liikmete arv

Klubi suuruse kavandamisel võiksid mõelda mitmetele asjadele.

Keele praktiseerimiseks sobib väike rühm. Kui rühm on liiga suur, siis osad inimesed ei tööta kaasa, sest nad suurema osa ajast lihtsalt kuulavad teisi. Suures rühmas võib kergesti juhtuda, et aktiivsemad rääkijad hõivavad enamuse praktiseerimise ajast ja tasasematel jääb praktikast puudu. Hea oleks, kui klubis on kaheksa inimese kohta üks eesti keelt emakeelena kõnelev inimene.

Väike klubi on emotsionaalselt siduvam ja motiveerivam. Kui mõni klubi liige vajab innustamist ja motiveerimist, siis väikses rühmas toimib see paremini, sest tuntakse üksteist, on suurem huvi üksteise käekäigu vastu ja rohkem aega.

Algajatele klubi loojatele sobib väiksem klubi, sest kogemusi, mida vajatakse, on veel vähe. Kasvada jõuab edaspidi.

Kas lood klubi, milles on mitu keele praktiseerimise rühma ja igal oma mentor või eestvedaja, või lood väikese keeleklubi - seda otsustad eelkõige oma jõu, oskuste ja võimaluste järgi.

Kus klubi kohtub?

Klubi kohtumiste paik on klubi tegevust enam toetav, kui see on emotsionaalselt ja esteetiliselt meeldiv koht. Küsi abi kohalikest inimestelt, asutustelt või omavalitsuselt, et leida selline paik. Selleks võib olla ruum sotsiaalkeskuses, muuseumis, kultuurikeskuses, koolis või muus taolises paigas.

Kui tihti tullaakse kokku?

Keele õppimiseks, klubi sihtide seadmiseks/saavutamiseks ja püsimiseks on vaja kokku saada piisav arv kordi ja piisavalt tihti. Kord iga nädal on parem kui kord kahe nädala tagant. Kas leiad selle aja? Mis sind motiveeriks?

Iga kohtumise pikkus

Klubi ühe kohtumise pikkus võib olla erinev - sõltub klubi suurusest, tegevustest ning stiilist. Üleilmne kogemus näitab, et kohe alguses on vaja ohjata hilinemist, et klubi kohtumiste pikkus ei veniks hilinejate ootamise või järele aitamise tõttu.

Rühmas eesti keele praktiseerimiseks vajad poolteist tundi kuni kaks, olenevalt inimeste ja tegevuste hulgast. Proovi klubiga leida selline kokkusaamise pikkus, et kõigil klubi liikmetel oleks piisav võimalus keelt praktiseerida, sealhulgas kindlasti rääkida või isegi kirjutada.

6 - ET KLUBI EI SAAKS OTSA

Veendumus	Klubi püsimiseks on vaja piisav hulk inimesi, kes on veendunud klubi vajalikkuses ja kellele klubi meeldib. Ilma nendeta klubi hääbub.
Teavitamine	Klubi vajab teavitamist sõnas, kirjas, raadios, teleris, sotsiaalmeedias, näiteks <u>Odnoklassniki</u> , <u>Facebook</u> . Uuri, kas tööandjad on huvitatud oma töötajate kaasamisest klubisse ja valmis toetama ka klubi tegevusi. Nii ühendad inimesi, leiad vabatahtlike toetajaid, selgitad klubi vajalikkust, levitad keeleklubi ideed, tõmbad ligi innovaatilisi ideid ja saad tänada toetajaid. Teavitamine ei saa kunagi otsa.
Vabatahtlike ja organisatsioonide kaasamine	<p>See on suur hulk tööd ja tegemist, kuid pea meeles kahte asja: hoolitse selle eest, et kasu ja rahulolu oleks mõlemapoolne ja et see oleks tore nii klubile kui vabatahtlikele. Uuri, kas nad vajavad koolitust ja kogemust, et vabatahtlikuna ja keeleõppe toetajana kaasa lüüa. Aruta, mida vabatahtlikele pakkuda, et see poleks ainult tänu ja tunnustus.</p> <p>Varem või hiljem tekivad küsimused, kuidas hoolitseda, et vabatahtlik ei võtaks liialt palju enda kanda, et ta ei saaks ülesandeid, mida ta teha ei taha või kuidas sobitada inimesi ja nende võimalusi.</p> <p>Hoolitse, et klubis oleksid selged rollid, nii on vabatahtlikel kergem klubi toetada. Rollid ei kujune kohe, kuid ajapikku küll, kui sellega teadlikult tegeleda.</p>
Kava tegemine, et hoida klubi pikaealise ja edukana	<p>Klubi vajab hoolitsemist, et kesta ja areneda. Mida selleks vaja on, saab klubi ise sõnastada. Siin on mõned näited, mis eri aegadel võivad olla erineva tähtsusega - kord on ühed teemad esiplaanil ja teised taamal, mõne aja pärast vastupidi.</p> <p>Klubi tegevused on huvitavad ja aitavad praktiseerida eesti keelt. Lõbus tegevus annab julgust ja indu, igavus uinutab ja peletab.</p> <p>Klubis saavad inimesed proovida erinevaid tegevusi, et iga osaleja leiaks keele praktiseerimiseks parima viisi ja et vaheldus hoiaks vaimu värske.</p> <p>Klubi hoolib oma liikmetest- osalejad toetavad ja innustavad üksteist. Hoolimatus viib huvi.</p> <p>Klubi otsused on tehtud koos- osalus hoiab inimeste motivatsiooni, tõrjumine nullib selle.</p> <p>Klubi tegevus on läbipaistev, kõik teavad, mis klubis toimub ja miks- saladused tekitavad vaenu, avatus usaldust.</p> <p>Klubil on eestvedaja, kes hoiab klubil silma peal ja kes aitab klubil end tunda kui tervikut, hoida klubi sihid silme ees ja näha ette. Ilma selleta kaob klubil elujõud.</p> <p>Klubi liikmete rollid on läbiräägitud ja arusaadavad. Selgus loob korra, selgusetus segaduse.</p> <p>Klubis on turvaline, kedagi ei halvustata ega tõrjuta. Vastupidine hukutab usalduse ja õppimise.</p> <p>Klubi vead on loomulik osa klubi elust. Aja jooksul õpitakse lahendama neid nii, et iga inimese väärikus jääb alles. Kõik saavad selleks panustada.</p>
Mis hoiab klubi liiget klubis	<p>Läbi aegade on nimetanud inimesed keeleklubiga liitumise põhjustena seda, et neil napib julgust rääkida eesti keelt, et üksinda õppides kipub motivatsioon kaduma ja koos on parem õppida, et nad vajavad keelepraktikat.</p> <p>Kui inimesed on mõnda aega klubis koos käinud ja nendelt küsida, mis neile klubis meeldib, siis võivad nad esimesena nimetada suhtlemist uute inimestega, rühma</p>

kuulumist, arutelusid huvitavatel teemadel ja neis osalemise võimalust, huvitavaid tegevusi ja rühmaülesandeid.

Inimesed peavad väga lugu koosolemise, üksteise tundma õppimisest ja enese väljendamise võimalustest ja hoolivad sellest, mida teised neist arvavad.

Klubi eestvedajal on tähtis roll ühendada omavahel sobival viisil keele praktiseerimine ja teised inimeste jaoks olulised asjad või tegevused.

7 - INFOTEHNOLOOGIA RAKENDAMINE KLUBI TÖÖS

Klubi töö korraldamine

Infotehnoloogia on valdkond, millesse suhtumine jagab inimesed kaheks: ühed võtavad seda kergesti omaks ja teised ei tee seda mitte. Samas saab palju asju just infotehnoloogia abil lihtsamaks ja avatumaks teha. Ära jäta neid võimalusi kasutamata. Uuri klubi dokumentide loomiseks, talletamiseks ja jagamiseks [Google Documents](#) võimalusi, klubi tegevuste kavandamiseks ja organiseerimiseks [Google Calendar](#) rakendusi ja klubi kodulehe jaoks [Google Sites](#) rakendusi. Need on tasuta!

On palju teisi rakendusi, kuid mitte kõik pole tasuta või käepärane, seepärast leia sobiv.

Virtuaalsed kohtumised

Tänapäeval on nii, et kokku võib saada ka virtuaalselt, näiteks tehes audio- või videokonverentsi Skype vahendusel. Kuid mida tasub sellest teada?

Virtuaalsed konverentsid vajavad harjutamist ja harjumist. Seepärast võivad need arvutivõõrad inimesed ära kohutada. Alustuseks võiks inimesed üksteisele Skype'ga helistada, hiljem konverentsikõneks ka kolmanda inimese kaasata. Kui esimesed kogemused on kogetud, saab minna juba keerulisemate konverentskõnede juurde.

Kui virtuaalsest kohtumisest võtab osa rohkem kui kaks inimest, sõltub video- või audiokonverentsi otstarbekus ja kasu selle ülesehitusest. Mõttele läbi, milline võiks olla ülesanne, kui üks inimene räägib või vastab, et oleks ka teistel huvitav kuulata. Kas kuulamise ülesanne tuleks täpsemalt sõnastada, teha abistavad küsimused jne. Kas tuleks korraldada lõbus võistlus?

Siin on väike valik klubi võimalikest tegevustest. Kui lugedes tekib sul ettekujutus sellest, mida sa sooviksid teha ja mida mitte või mis sind inspireeriks, aga siin kirjas polnud, siis on see nimekiri juba oma ülesande täitnud.

Kui klubis on nii mehi kui naisi, siis hoolitse, et tegevused oleks huvitavad mõlematele.

Inspiratsiooniks

Klubis saab teha väga erinevaid tegevusi. Tähtis on, kuidas neid tegevusi teha:

- Klubi eesmärkide ja tegevuste arutamine
- Temaatiliste koosviibimiste ettevalmistamine ja läbiviimine. Teemadeks võivad olla interneti võimalused, loetud raamat, maailma sündmused, mõtted artiklist, hobi tutvustamine, reisimismuljed, päevakajalised sündmused, ajalugu, kultuur, loodus või hoopis ettevõtlus, mittetulundustegevus- ehk kõik see, mis inimesi huvitab
- Erinevate õpistrateegiate praktiseerimine, näiteks mäluhõlmad, säutsumine Twitteris, klubi blogi pidamine jne
- Külalistega kohtumine
- Külla minek, näiteks muuseumisse, omavalitsusse, talusse, huvitavasse mittetulundusühingusse, riigikogusse, ettevõttesse, Euroopa Liidu esindusse, Eesti Panka või maakondlikkuse arenduskeskusesse
- Kohtumine teiste klubidega nagu keeleklubi, külaselts jne Seltside nimesid leiad Wikipedia'st, kui kirjutad otsingusse Eesti kultuuriseltside loend. Näiteks väärrib külastamist Peraküla Selts, kes etendab igal suvel oma küla näidendi.
- Teatri, ooperi, kontserdi, laada või muuseumi ühiskülastus ja kogemuste jagamine
- Eestimaa paikade külastamine
- Koostöö ühe või mitme sõpruseltsiga või klubiga Eestimaa eri paikadest
- Loodusradadel matkamine
- Eestimaa Loodusefondi talgupäevadest osavõtt, näiteks koos sõprusklubiga
- Koos suusatamine või kelgutamine
- Rattasõit
- Tähtpäevade tähistamine
- Etenduse harjutamine ja ettekandmine
- Laulmine
- Kohviku tegemine
- Vabatahtlikuna kaasalöömine, vaata www.vabatahtlikud.ee või otsite ise üritusi, kus soovite vabatahtlikuna kaasa lüüa
- Vabatahtlike tegevuste algatamine
- Tänavalaada korraldamine ja külaliste kutsumine teistest Eesti piirkondadest; Näiteid leiate üle Eesti, näiteks [Uue Maailma Seltsi](#) igasügisese suure tänavalaada või väikese Roheliste väravate tänavalaada kohta [Loova Nõmme](#) kodulehtedelt.
- ['Teeme ära'](#) ürituse vedamine ja osavõtt

Ettevalmistus

Kui valmistate ette klubitegevusi, siis arutage, kuidas võiksid inimesed teha individuaalset ettevalmistust. Kui klubi liikmed loevad läbi sama raamatu või artikli, siis oleks hea juba enne lugemist ette teada tulevase arutelu küsimusi. See muudab ülesande arusaadavamaks ja ettevalmistuse põhjalikumaks.

Kui võetakse ette rattasõit, oleks hea mõned päevad varem kokku leppida, mida rattasõidu ajal tähele panna või teha ning mida hiljem jagada või arutada. Kui teemaks on mõne rahva kultuur, siis ettevalmistuseks võivad inimesed läbi mõelda ja üles tähendada enda kombed ja tavad või selle, millised tavad ja kombed olid ka tema vanaemal ja vanaisal.

Ole nõudlik

Klubi üritusel räägi ise ja hoolitse, et ka teised räägivad ainult eesti keeles.

9 - KLUBI EESTVEDAJA EHK MENTORI ROLL

Klubi eestvedaja on see, kes hoolitseb, et klubi tegevused looksid osalejatele järjepideva võimaluse täiendada ja hoida oma eesti keele oskust.

Iga klubi on oma nägu ja iga eestvedaja oma tegu. Klubi alguses teeb eestvedaja palju korralduslikke tegevusi ise ja kaasab tegevustesse ka klubis osalejaid. Hiljem on eestvedajal vähem korralduslikke tegevusi ja ta pigem hoiab pilku peal, et need tehtud saaks, sest kõik osalejad võtavad midagi enda kanda.

Keegi pole keeleklubi eestvedajaks sündinud ja keegi ei saa teha kõiki asju võrdselt hästi. Midagi osatakse paremini, teist mitte nii hästi. Eestvedaja peaks teadma, milliste oskusteta ta ei saaks teha oma tööd, mis on tema parimad oskused ja millised on need oskused, mida ta tähtsaks peab, kuid hetkel puuduvad. Nii saab eestvedaja toetuda oma tugevustele ja paluda abi seal, kus vaja.

1. Klubi töö korraldamine

Jaapanlastel on üks vana ütlus: *visioon ilma tegutsemiseta on unistus, tegutsemine ilma visioonita on halb unenägu*. Inglise keeles kõlab see nii: "Vision without action is a daydream. Action without vision is a nightmare". Klubis kulub samuti ära oskus sõnastada põhieesmärk väga lühidalt- paari lausega. Alles siis saab asuda tegevuste juurde, küsides iga kord, et kuidas see samm aitab eesmärkidele kaasa.

Eelmisel sajandil läksid liikvele mitmed sarnased variandid ühest vanast tarkusest. Winston Churchill sõnastas oma variandi nii: see, kes kukub läbi plaanide tegemisel, planeerib läbikukkumist. Et keeleklubi läbi ei kukuks, on vaja teha pika- ja lühiajalisi plaane, sõnastada eesmärgid ja nende elluviimise viise, teha pikema aja töökava ja päevakava.

Klubile on vaja leida kooskäimise ruum ja internetiühendus, sõnastada kodukord, leppida kokku kohtumiste sagedus või pikkus, korraldada üritusi ja kutsuda külalisi.

Klubi eestvedaja on võimeline:

- sõnastama eesmärgid ja visiooni
- leida lahendusi vajadustele
- planeerima ja koordineerima tegevusi
- analüüsima ja ette nägema
- märkama ja sekkuma, kui vaja
- inimesi kaasama ja innustama kaasa lööma
- looma meeskonda ja osalust
- hoolitsema selle eest, et kõigil- eestvedajal, liikmel ja vabatahtlikul- oleksid selged rollid
- tagama klubi tegevuste ja otsuste läbipaistvuse

2. Keelepraktikaks vajaliku keskkonna loomine

Keeleklubi eestvedaja, kes hoolitseb õpivõimaluste loomise eest, saab teha seda tööd siis, kui ta teab piisavalt sellest, kuidas täiskasvanud inimesed õpivad, mis aitab neid raskustest üle ja oskab oma teadmisi ajastule omasesse praktikasse panna.

Kes vajab kirjutamist, kes kordamist, kes emotsionaalseid seoseid, et jätta meelde? Kuidas haarata kaasa terve rühm, et ühed ei teeks kogu tööd ja teised vaikiksid? Mida teha, et inimesed ei kardaks teha vigu, olla teistest kehvemad ja ikkagi saada tagasisidet, mis neid innustaks? Kuidas korraldada keele praktiseerimist nii, et see ei näeks välja kui ujumise õppimine liivakastis? Milliseid keeleõppestrateegiaid valida ja arendada, et enamus õppimisest ja praktikast toimuks igapäevase elu keskel ja ei sarnaneks tavapärase klassiruumi õppega? Ja kui kõik on hästi kavandatud, kuid otsa vaatavad igavlevad näod? Mida teha?

Eestvedajal on vaja olla piisavalt tundlik, et tabada rühma ja selle liikmete meeleolu, muuta plaane ja töötada vastavalt õppijate vajadustele. Nii muutub tegevus õppijakeskseks, kus inimene saab võtta vastutust oma praktiseerimise ja õppimise eest.

Klubi eestvedaja oskab

- sütitada ja innustada keele praktiseerimist ja õppimist
- muuta keele praktiseerimine lõbusaks ja huvitavaks
- aidata sõnastada õpieesmärgid, mis sarnanevad elus eettulevate olukordadega; sel viisil on õpieesmärgid realistlikud ja õppijale kergesti jälgitavad
- korraldada reflekteerivat õppimist
- võimaldada osalejatele motiveerivat tagasisidet
- luua turvalise õpikeskkonna, kus inimesed julgevad teha vigu ja saavad neist õppida
- märgata muret ja pakkuda abi
- tunda ära õpistiile
- valida tegevusi ja ülesandeid kõigi õpistiilide jaoks
- innustada osalejaid katsetama erinevaid õpistrateegiaid, et nad leiaksid omale sobivad

- soodustada koos õppimist
- juhtida rühma inimesi ja klubi
- korraldada tegevusi ja sõnastada ülesandeid, kus kõik osalejad on aktiivsed, vastupidiselt passiivsetele kuulajatele
- muuta praktiseerimine tegeliku eluga sarnaseks või korraldada seda tegelikus elus, et inimesed saaksid piisavalt pingutada ja ei teeks ülesandeid lihtsustatult või pealiskaudselt

3. Avalikkuse toetuse ja vabatahtlike kaasamine	<p>Avalikkuse asjalik huvi ja vabatahtlike toetus, tööandja innustus ja lähedaste toetus-kõik või mõni neist innustab inimesi klubis osalema või klubi toetama. Kuid need on ka asjad, mis aitavad klubil tegutseda, kesta ja areneda.</p> <p>Klubi eestvedaja oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • haaravalt tutvustada klubi eesmärke ja selgitada klubi vajalikkust • äratada huvi ja tunnustust klubi tegevuste vastu • leida ja kaasata vabatahtlikke, kellele meeldib klubis kaasa lüüa ja ennast teostada • luua vabatahtlike ja ettevõtetega häid ja tõiseid suhteid • oskab leida vabatahtlike ja organisatsioonide tänamise ja tunnustamise viise, mis jõuavad inimeste südamesse, (<i>vabandust!</i>) mitte prügikasti
4. Eeskujuks olemine	<p>Klubi eestvedaja on eeskujuks klubi liikmetele, vabatahtlikele, tööandjatele ja kogukonnale. Olgu selleks enese arendamine ja elukestev õpe, uuenduslikkus, hoolimine või abistamine. Kui klubi eestvedaja ei usu klubi vajadusse, ei saa ta selles veenda ka teisi.</p> <p>Klubi eestvedaja oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • olla oma tegudega eeskujuks • selgitada oma visiooni ja väärtuseid • ise olla ennastjuhtiv ja elukestev õppija • märgata, hoolida ja aidata, kui klubi liikmel on raskused • käituda eetilisel • väljendada ausust ja õiglust • tunnustada ja tänada
5. Isikuomadused	<p>Ei ole lihtne kirjeldada head eestvedajat. Selge on see, et tal peab olema arusaamine õppimisest ja sellest, kuidas luua keeleoskust arendavaid keskkondi ning ülesandeid. Eestvedaja peab oskama klubist teavitada ning nakatada inimesi klubis kaasa lööma. Hea eestvedaja tõmbab teisi oma eeskujuga kaasa. Kuid tähtis on ka eestvedaja isik.</p> <p>Klubi tutvustamine ja vabatahtlike kaasamine vajavad loovaid lahendusi nagu ka keelepraktika võimaluste loomine. Kui puudub uuendustele avatus, jäävad paljud kaasaegsed õpivõimalused kasutamata. Samuti peab eestvedaja jutus olema selgus ning keerulistes olukordades võiks ta osata selgitada asju inimesi solvamata. Hiinlastel on vanasõna, et kui tuul tõuseb, ehita tuuleveski, mitte müür. See käib mistahes uuenduste kohta.</p> <p>Klubi eestvedaja on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kõrgete eetiliste standarditega • energiline ja nakatav • sõbralik • loov • avatud uuendustele ja uuenduslik • elukestev õppija • salliv erinevate inimeste vastu • teadlik sellest, kuidas tema käitumine mõjutab teisi ja kuidas teised mõjutavad teda • võimeline tunnustama vigu ja vastu võtma kriitikat <p>Klubi eestvedajale meeldib</p> <ul style="list-style-type: none"> • töötada inimestega • pakkuda abi ja toetust õppijatele

Klubi liige on vabatahtlikult klubiga liitunud inimene

- kelle emakeel pole eesti keel ja kes soovib arendada oma eesti keele oskust
- kelle emakeel on eesti keel ja kes soovib toetada klubilaste eesti keele õpinguid
- kes soovib õppida tundma Eestimaad, selle rahvaid ja kultuuri

Klubi tegevustes osaleja

Klubi liige:

- osaleb ja korraldab koos teiste liikmetega klubi tegevusi

Eesti keele praktiseerija

Klubi liige:

- praktiseerib eesti keelt kõigil klubi üritustel
- praktiseerib eesti keelt väljaspool klubi, vastavalt oma õpieesmärkidele või rohkem

Ennastjuhtiv õppija

Klubi liige:

- seab oma õpieesmärgid, järgib neid ja vajadusel kohendab eesmärki
- leiab enesele sobivad õpimeetodid ja uuendab neid, et ajaga sammu pidada
- harjutab eesti keelt rohkem kui klubipäeval, veel parem kui iga päev

Kui tundub, et eesmärk on liialt suur või väike, vajab see kohendamist. Liialt suur eesmärk võtab jõu ja ebaõnnestumine viib usu. Liialt kerge eesmärk on kui enesega peitusemäng.

Koostöös õppija

Klubi liige:

- õpib koos kõigi klubiliikmetega
- jagab oma õppimiskogemusi teistega
- küsib abi, märkab abivajajat ja pakub abi vastavalt olukorrale ja ülesandele
- lööb kaasklubi tegevuste organiseerimisel
- hilineb klubi üritusele nii vähe kui võimalik, veel parem, kui ei hiline üldse

Heade meeskonnatavade hoidja

Klubi liige:

- hoolitseb, et ta ise ja kaaslased oleksid üksteise suhtes sõbralikud, toetavad ja sallivad
- aitab arusaamatuste puhul otsida lahendust
- hoiab klubi head moraali, näiteks inimeste tagarääkimise asemel räägib inimesega, kellega tal arusaamatus on
- märkab teiste edusamme või muret
- järgib kokkuleppeid ja antud lubadusi

Klubist teavitaja ja vabatahtlikke kaasaja

Klubi liige:

- tutvustab klubi tegevusi ja selgitab enda kasu klubist
- tutvustab klubi inimestele, kes võiksid soovida liituda klubiga
- otsib vabatahtlikke eesti keele oskajaid ja kutsub klubis osalema

12 - RÜHMA KUJUNEMINE

Keeleklubi moodustab rühm inimesi, kellel on sarnased eesmärgid. Keeleklubi rühma kujunemise seaduspärasused on sarnased rühmade kujunemise seaduspärasustega.

Kõik, mis rühmas inimeste vahel toimub, mõjutab rühma ja selle liikmeid. Rühma kujunemise ja töötamise mõistmine aitab eestvedajal teha oma tööd paremini ja liikmetel aidata kaasa sellise rühma kujunemisele, kus igal ühel on roll või staatus, kus on turvaline olla ja hea õppida.

Rühma võlu ja valu

Rühmas osalemine võimaldab inimestel töötada koos ja osaleda tegevustes, mida üksi teha ei saa. Rühmas kogetakse ainulaadseid õpivõimalusi ja sügavaid väärtuselamusi, luuakse suhteid ja tuntakse kuuluvust, jagatakse tunnustust, kujundatakse hoiakuid, leitakse abi ja toetust,

Kuid inimesed ei koge rühmas ainult head. Mõnele inimesele võib see olla kannatuste rada, ebaõiglane ja ahistav või liialt suurt mõju avaldav. Rühmades tekivad konfliktid.

Seepärast on vaja mõista, mis rühmas toimub ja ka midagi ette võtta, et inimestel oleks meeldiv rühmas olla.

Eestvedaja roll

Eestvedaja rolli on teaduse poolt põhjalikult uuritud, sest inimesed on kogunud eestvedaja suurt mõju inimestele ja meeskondadele. Nii mõnegi uurija unistus on olnud avada hea eestvedaja saladus, kuid see on paljuski jäänud endiselt saladuseks. Iga mudel või teooria on avardanud arusaamist, kuid vaid ühte väikest osa.

Teadusuurimused on ühel nõul sellega, et inimeste vahelisi suhteid mõjutab sotsiaalne staatus. Rühma eestvedajal on tavaliselt suur mõju kogu rühmale, sest ta saab mõjutada rühma tööd ja selle liikmete omavahelisi suhteid. See mõju saab lisa aktsendi eestvedaja sotsiaalsest staatusest - kas eestvedaja on mees või naine, kui vana ta on, kas ta paistab rikas või vaene, kuidas ta välja näeb ja tema isiksusest, oskused ning paljust muust.

Õpirühmade eripära

Õpirühmad erinevad organisatsioonide meeskondadest ja sarnanevad enam enesearengu rühmadega, kus oskuste rakendamise asemel alles õpitakse neid. Õpirühmades inimesed saavad ja annavad tagasisidet ning analüüsivad ennast, avanevad enam ja on seetõttu ka kergemini haavatavad.

Need rühmad vajavad eestvedajat, kellel on head teadmised rühmade kujunemisest ja oskused toetada rühmade arengut.

Protsessid rühmades

Sel sajandil on populaarsust võitnud mitmed rühmade arengu mudelid. Sageli viidatakse Tuckman'i¹ neljale rühma arengufaasile:

- kujunemine, kus inimesed püüavad üksteisega läbi saada ja vältida konflikte
- tormlemine, kus tahaplaanile jääb püüd hästi läbi saada, võib olla ka viisakus ja vaieldakse palju probleemide, ideede, väärtuste, normide või muu üle
- normimine, kus tähtsates asjades tehakse kokkulepped ja inimesed tunnevad üksteist paremini
- toimimine, kus rühmast on saanud meeskond ja koostöö on tulemuslik

Mudelit kasutatakse laialdaselt meeskodade või juhtide väljaõppes ja mujal. Samas teadus ütleb, et pole selge, kas need on rühma arengu faasid või rühma hetkeseisundid. Kindel on see, et inimesed ja väikesed rühmad ei funktsioneerid samal viisil ning palju sõltub rühma tegevustest.² Nii on mitmes uuringus leitud, et pikaajalistes matkarühmades inimeste meeskonnatunne, suhtumine eesmärkidesse ja pingesse erines päris palju ning perioodiliselt lagunes igasugune meeskonnatunne, eriti rasketes situatsioonides. Lühiajalisi matkagruppe uurides leiti, et kui rühm kogeb ainult kergeid ülesandeid, on seal inimeste vahel vähe konflikte või need puuduvad üldse.

Praktilist kasu on mudel andnud rühmadele siis, kui need faasid on pööratud koolituse õpiülesanneteks, kus rühm õpib üksteist tundma, efektiivselt konflikte lahendama, kokkuleppeid tegema ja koos töötama, et reaalses elus õpitud rakendada. Samuti annab mudel viite, et rühma heaks toimimiseks peavad inimesed üksteise vajadusi ja ootusi piisavalt tundma, eesmärkides ja normides kokku leppima, leidma sobivad konfliktide lahendamise viisid ja läbi arutelude aru saama, mis aitab rühmal meeskonnaks kujuneda.

Rühma edu tingimused

Harvardi ülikooli professor Richard Hackman³, autasustatud rühmaprotsesside uuringute eest, on oma teadusuuringute põhjal kirjeldanud viit rühma edu tingimust:

1. Tõeline meeskond: eelduseks on jagatud eesmärk, selged piirid - kes on rühmas ja kes mitte, selgus rühma liikmeks olemises
2. Kaasahaarav või motiveeriv eesmärk: eelduseks on selge, väljakutset esitav ja tähendust omav eesmärk
3. Võimalusi loov struktuur: eelduseks on ülesannete mitmekesisus, mitte liiga suur rühm, milleski andekad rühmaliikmed, selged ja piisavalt jäigad rühma normid
4. Toetav keskkond: see võib olla (a) tunnustus, näiteks koostöö ja tulemuste eest, (b) vajalik koolitus, (c) vajalik informatsioon, vahendid või materjalid
5. Eksperdi abi: selline vajadus esineb harva ja tekib siis, kui rühm või selle liige vajab abi mingi ülesande või isiklike asjade lahendamiseks; abistada võib coach, superviisor, nõustaja, konsultant või muu spetsialist

Reflekteeri

Aeg ajalt on igal inimesel kasulik mõelda, kuidas ta end rühmas tunneb, kuidas tema käitumine rühma mõjutab ja kuidas teised teda mõjutavad, mis on tema ootused ning kas on vaja midagi koos arutada või püüda muuta.

¹ [Tuckman, Bruce \(1965\). "Developmental sequence in small groups"](#)

² Encyclopedia Britannica viiteid <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/247117/group-dynamics>

³ Richard Hackman (2000) [Leading Teams: Setting the Stage for Great Performances](#)

13 - RÜHMATÖÖ KUI ÕPIMEETOD

Rühmatöö poolt

Praktiseerimine ja õppimine on tegevused ja õppijad õpivad paremini siis, kui nad on aktiivses tegevuses. Keeleklubis on enamasti üle kümne inimese, mõnes isegi rohkem.

Rühmades töötamine võimaldab kaasata enamuse osalejaist ja olla neil aktiivsed. Kujuta ette, et rühmas on kuusteist inimest ja nad räägivad järgemööda, igaüks viis minutit. Siis kulub ainult sellele tund ja kakskümmend minutit. Nii tehes on üsna tavaline olukord, kus peale kolmandat, neljandat inimest hakkavad inimesed mõtlema millelegi muule kui kuulama üksteist, sest nende tähelepanu hajub. Justkui palju tööd, aga vähe vilja!? Olukord muutub veelgi, kui mõnda harjutust ei saa teha viie minutiga. Siis saavad praktiseerida ainult mõned inimesed.

Töötamine väikestes rühmades võimaldab inimestel olla aktiivsed ja ka "viilijatel" ehk neil, kel vahel meeldib olla laisk, pole kuhugi pageda.

Pane tähele

Rühmatööde tegemise suurimad vead on, et inimesed kalduvad pidama seda lihtsaks ja ettevalmistus pole piisav.

Inimesed ei pruugi osata kohe rühmas töötada. Nad peavad seda harjutama ja õppima. Sageli alustatakse rühmatöid paarides- õppides olema õpipartner/pariline, seadma õpieesmärke, harjutama, andma tagasisidet ja reflekteerima. Kui esimesed oskused on omandatud, moodustatakse ka kolmeseid rühmi, kus juhendaja jälgib, et kõik rühmad seisaksid hea selle eest, et rühmas on igaüks saanud rääkida või praktiseerida. Ehk teisisõnu, rühmad õpivad ennast juhtima ja igaühe osaluse eest hoolitsema. Väikestes rühmades õpitakse üksteisele tagasisidet andma, aitama vahel võib tähendada see mitteaitamist ja ootamist- ja toetama just parimal viisil. Nii õpitakse tundma ka üksteise vajadusi.

Rühmatöö ülesanded ja inimeste selleks ettevalmistamine peavad olema väga hästi läbi mõeldud. Ülesanded peavad olema mõttekad, et neid saaks tõsiselt võtta. Vastasel juhul ei pingutata piisavalt ja tehakse ülesandeid pealiskaudselt. Näiteks vahel ei aitagi miski muu, kui tuleb kõigepealt proovida ja praktiseerida tegelikus elus, alles seejärel klassiruumis ning siis uuesti praktikasse minna. Nii avastavad inimesed ise, mida neil on vaja õppida, õpimotivatsioon on tugevam ja töö väikestes rühmades tõsisem.

Rühmatöödega ei lepi inimesed, kel on raske anda ära kontroll asjade käigu üle. Neil on raske uskuda, et on võimalik kujuneda iseseisvaks õppijaks, kes õpivad ise vigu või nõrkusi avastama ja neid parandama. Rühmatöodes tunnevad end ebakindlalt ka inimesed, kes enam ootavad teistelt hinnangut, et keegi ütleks, mis on õige ja mis vale. Elukestvaks ja ennastjuhtivaks õppijaks saamine või olemine aitavad neist hirmudest üle saada.

Millal kasutada

Rühmatöid võib kasutada nii keele praktiseerimise eesmärkidel kui ka teistes olukordades. Vahel arutatu visualiseeritakse või kirjutatakse üles, vastavalt ülesandele.

Nii saab rühmatöid kasutada keelepraktika eesmärgil:

- dialoogi pidamisel
- intervjuu tegemisel
- loo rääkimisel
- arutelus
- rollimängudes
- tegeliku elu simuleerimisel

Rühmatöid saab kasutada klubi heaolu ja kestmise jaoks:

- mida klubi liikmed ootavad klubist ja mida mitte, mis tundub hirmutav
- klubi reeglite arutamisel, reeglite ja rollide kohta kokkulepete tegemisel
- klubi tegevuste ettevalmistamisel

Kasuta rühmatöid õpioskuste arendamisel:

- õpistiilide uurimiseks
- enese keeleoskuse hindamiseks
- õpieesmärkide seadmiseks
- õpiraskuste kaardistamiseks ja lahenduste uurimiseks

Otsi internetist rühmatöö ülesannete näiteid. Kui kirjutad Google otsingusse 'group exercises' või 'group work exercise', saad sa lugematul hulgal viiteid, mida uurida ja leida sobivaid. Kuid varu kannatust, sest sobiva leidmine võtab aega. Võid proovida uurida linke, mis kirjas jaluses.⁴

⁴ <http://www.businessballs.com/freeteambuildingactivities.htm#lifestyle-acronyms-game>
<http://www.slf.ruhr-uni-bochum.de/tandem/inh01-eng.html>, <http://mitteformaalne.ee/opimeetodid.html>

14 - ENNASTJUHTIV JA ELUKESTEVA ÕPE

Ennastjuhtiv õppimine

Vastutamise ja ennastjuhtiva õppimise kontekstis on iseseisev õppimine tähtis tegevus, kuid see pole see sama, mis ennastjuhtiv õppimine.

Ennastjuhtiva õppimise peamiseks osaks on vastutuse võtmine oma õppimise eest ja selle juhtimine. Nii seab inimene enda õpieesmärgid, motiveerib ennast, leiab lahendusi raskustele, valib õpistrateegiad – ja ülesanded, õpib ja reflekteerib selle üle, kuidas tal läheb, kas on vaja midagi muuta või kui kaugel on ta eesmärgist. Kõik nimetatud on täielikult õppija ülesanded, kuid ta ei pea ühtegi neist tegema üksi või abita. Ta saab olla ennastjuhtiv õppija igapäevast elu elades, kuid ka rühmas, koolis või iseseisvalt töötades.

Ehk muutub asi selgemaks, kui loed ennastjuhtiva õppimise näidet kooli olukorrast. Kujuta ette, et oled tulnud kooli ametit õppima. Alustada võib nii, et istud esimesel päeval klassiruumis koolipingis ja õpetaja räägib sulle, kes ja kus majas asub, kellelt küsida, millistes ruumides ja mida tehakse jne. Meelde jääb vähe. See pole ka ennastjuhtiv õpe.

Kuid alustada võib ka nii, et sul palutakse liituda veel kahe uue õppijaga ning arutada rühmas, mida on sul ja teistel vaja teada, et majas ja personali hulgas orienteeruda. Võimalik, et rühm küsib, kas meil on oma klassiruum, millised ruumid on majas ja mida seal tehakse, kust ma leian vajaliku personali, milline on tunniplaan ja kus asub õppematerjal. Õppimine võib jätkuda viisil, kus ülesandeks on liikuda hoones ja ruumides, tutvuda koolimaja ja inimestega ja küsida neilt seda, mida otsid. Ja kõigele krooniks joonistab iga rühm majaplaani, kirjutab juurde ruumide nimed või otstarbe ja võimalusel paigutab sinna ka kooli personali. Nüüd võrdlevad rühmad oma tulemust ja vajadusel lähevad veelkord ringi kõndima. Ülesanne võtab rohkem aega, kuid meelde jääb palju ja lõbus on. Juba saab arutada, milline õpistrateegia kellelegi oli või kes lootis enda ja kes teiste peale.

Selles tegevuses õppija ei kavandanud oma ülesannet, kuid juhtis seda. Seepärast on ülesandes nii ennastjuhtivat õpet kui ennastjuhtiva õppimise kui protsessi õppimist.

Pane tähele

Ennastjuhtiv õppimine vajab õppimist ning selleks sobiva keskkonna loomine nõuab palju loovust ja aega. Õppimistegevus on alati looming ja see ei saa olla valmis toode või asi, seda ei esinda õpik ega õpetaja.

Keeleklubis on inimene täielikult ennastjuhtiv õppija

Klubi eestvedaja ja liikmed ise

- valivad ja korraldavad tegevusi
- seavad õpieesmärke, koos või üksi
- leiavad tulemuste hindamise viise
- mõtisklevad selle üle, kuidas klubil ja endal läheb
- kui kaugel ollakse õpieesmärkidest
- millised õpiviisid kellelegi sobivad

Elukestev õppimine

Ehk oled märganud enda ümber, et mõned inimesed õpivad rohkem ja teised vähem, mõned tegelevad õppimisega teadlikult ja teised mitte, isegi väites, et nemad enam õppida ei kavatse. Ega midagi pole teha ka neil, kes ei taha õppida- inimesed õpivad kogu elu, isegi siis, kui nad ei taha või kui nad arvavad, et viimati tegelesid nad õppimisega koolis.

Kas oled kuulnud inimestest, kes on ise ehitanud lennumasina, lennanud sellega ja pole seejuures kunagi selleks ametikoolitust saanud? Nii ehitati esimesed lennukid ja nii teevad mõned inimesed ka täna. Nii suur oli ja on nende lendamise soov!

Elukestev õppimine on teadmiste, oskuste või kogemuste omandamine, kas igapäevases elus, oma hobiga tegeldes, koolis või tööl, kas õppimiseks loodud kohas või reaalses elus, kas õppimise jaoks organiseeritud keskkonnas või märkamatu, justkui möödaminnes. Me hakkame õppima siis, kui sünnime ja see ei lõpe seni, kuni elame.

Maailmas hakati elukestvast õppimisest rohkem rääkima ja inimesi õppima innustama viis või kuus kümnendit tagasi. Sellega sooviti saavutada olukord, kus inimesed ei arvaks, et nemad ei saa õppida, sest nad ei saa kooli minna ja rõhutada, et tegelikult kõik saavad õppida. Elukestva õppimise filosoofia püüab innustada õpivõimalusi nägema igal pool, ka väljaspool kooli ja õppima kogu elu teadlikumalt.⁵

Maailmapank on väljendanud seisukohta, et inimestel on vaja pidada sammu pidevalt muutuva tööturu ja infotehnoloogiaga.⁶ See aitab kohaneda järjest ebastabiilsema tööturuga, uute töödega ja elukoha muutmisega. Lähiaegadel hästi toimetulevat töötajat iseloomustab uute tööde õppimine ja rändav eluviis. Elukestev õppimine on vältimatu. Inimesed vajavad uusi õpioskusi, et kohaneda maailmaga, mis muutub üha kiiremini ja kiiremini. Elukestev õppimine eeldab häid õpioskusi, seahulgas kirjaoskust võõrkeeles, teadmiste otsimise ja analüüsimise oskust, kuid ka oskust kasutada arvutit, selle tarkvara, telefoni ja selle rakendusi ning internetti- ehk oskust kasutada levinud informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogiad.⁷

⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Lifelong_learning

⁶ http://siteresources.worldbank.org/INTLL/Resources/Lifelong-Learning-in-the-Global-Knowledge-Economy/lifelonglearning_GKE.pdf

⁷ http://en.wikipedia.org/wiki/Lifelong_learning

15 - REFLEKTEERIMINE KUI ENNASTJUHTIV ÕPPIMINE

Reflekteerimine

Võõrsõnade sõnaraamat⁸ seletab, et refleksioon on filosoofiline mõtisklus, eneseanalüüs, peegeldus ja kajastus. Õigekeelsuse sõnaraamat ÕS 2006⁹ ütleb, et see on enese psüühika tunnetamine, Eesti keele seletav sõnaraamat, et see on peegeldamine ja mõtisklemine.¹⁰

Õpitegevus on just nii sügav ja tulemuslik, kui sügavalt õppija mõtestab ja arutleb õpitu üle, kuidas ta õppis seda või teist ja mida ning kuidas peaks ta veel õppima. Sellist analüüsimist, tagantjärele arutlemist või õpieesmärkide seadmist nimetatakse ka reflekteerimiseks ja reflekteerivaks õppimiseks.

Õppimine

Õppimist on seletatud mitmeti, konstruktivistlik lähenemine¹¹ seletab nii:

- õppija sobitab uut informatsiooni juba olemasoleva hulka
- parimal viisil õppimine leiab aset siis, kui inimesed ise aktiivselt kujundavad oma
- arusaamad
- õppimise ajal konstrueeritakse uusi teadmisi ja oskuseid, seostades varasemate
- teadmiste ja kogemustega
- õppimine on sotsiaalne tegevus, vajalik on tagasiside
- õppimine on nii millegi tegemine ja siis reflekteerimine selle tegevuse üle; mõlemad on olulised osad uute teadmiste konstrueerimisel; reflekteerimine aitab kinnistada õpitud.
- õppimine on arenguprotsess; õppimise ajal anname me tähenduse uuele informatsioonile,
- me kas tõrjume seda, võtame selle täielikult või osaliselt omaks, seostame varasemate arusaamadega

Võib võtta ka mõne teise, kolmanda või neljanda õppimisteooria, kuid tulemus on sama- õppimisega käib kaasas enese uurimine ehk reflekteerimine.

Reflekteerimine ja ennastjuhtiv õppimine

Reflekteerimine on ennastjuhtiva õppimise essents või hädavajalik osa:

- oma õppimise mõistmine muudab inimese vastutavaks selle eest, paremal juhul ka aktiivseks
- reflekteerimine teeb õppimise tulemuslikuks ja jälgitavaks; teadlikkus ja juhtimine on oluline lüli õpieesmärkide ja kogemuste vahel
- see muudab õppimise sügavamaks, sest arenevad kriitiline mõtlemine ja hoiak küsida küsimusi
- reflekteerimine võimaldab ühel inimesel jagada oma teadmisi ja kogemusi teise
- inimesega

⁸ Kirjastus TEA

⁹ <http://www.keelevaab.ee/>

¹⁰ <http://www.keelevaab.ee/>

¹¹ Schön, D. (1983) The Reflective Practitioner, How Professionals Think In Action, Basic Books.

Reflekteerimis- küsimuste näited

Tähtsad reflekteerimisküsimused on:

- mida mina tegin?
- mida ma tundsin?
- mida ma mõtlesin sellega seoses?
- kuidas ma seletan oma käitumist?
- kuidas minu käitumine mõjutas olukorda?
- mida ma õppisin?
- kas teinekord on mul vaja teha midagi teisiti, mida ja kuidas?
- mida ma tean?
- mida ma veel ei tea?
- mida olen ma praeguseks õppinud?
- mida on mul vaja või tahan veel õppida?

Neid võib esitada oleviku ja tulevikuga seoses, kuid neid on vaja täpsustamiseks ja hetkel käsil oleva teemaga paremini suhestumiseks.

Näiteks: 'Mida ma tegin sel nädalal, et harjutada eesti keele kuulamist?', 'Kuidas mul läks?', 'Mida ma mõtlesin ja tundsin, kui tegin seda?' ja 'Mida ma teen järgmisel nädalal, et harjutada eesti keele kuulamist?'.

Kas märkasite, et siin on küsimus mõtete ja tunnete kohta? Hädavajalik on välja tuua nii head mõtted, kuid ka mõtted, mis on seotud vastupanuga ehk protestiga tegevuse, ülesande või muu vastu. Esiolgu polegi vaja nende mõtete või tunnetega midagi muud teha, kui välja öelda. Kui aeg küps, oskab inimene ise juba nende abil järgmise edasiviiva sammu astuda. Me ei tea ette, mis see on, kuid igal juhul on see samm lahenduse poole.

Järjepidevus ja sagedus

Reflekteerimine omandab siis oma jõu, kui seda tehakse pidevalt, regulaarselt ja erineval viisil, näiteks silmast-silma, suuliselt või kirjalikult, kehakeeles, paaris ja rühmas.

Õppivates organisatsioonides on arutletud selle üle, miks reflekteerimine on inimestele ja organisatsioonile hea. Siin on valik sellest, mida inimesed on öelnud:

- tekitab inimeste vahel või rühmas usaldust
- annab võimaluse vahetada kogemusi
- aitab kaasa üksteise tundmaõppimisele
- arendab kuulamisoskust
- aitab tunda end kompetentsena
- aitab meenutada enda poolt läbielatud
- võimaldab eneseanalüüsi
- annab võimaluse suhtlemiseks
- annab tunde, et mind kuulatakse
- annab tunde, et minust püütakse aru saada
- võimaldab tähelepanu jagamist
- tekitab hea tunde, et mind ei õpetata
- aitab leida inimeste vahel sarnaseid emotsioone
- õpetab sarnaste emotsioonide erinevat väljendamist
- loob kokkukuuluvuse või ühtsuse tunda

Tagasiside on rohkem kui peegel

Mees mäletab lugu oma koolipõlvest. Tal oli raske aru saada matemaatika ülesannetest ja enamasti vajas ta õpetaja abi rohkem kui teised õpilased. Kord juhtus nii, et ta sai matemaatika ülesandest hästi aru ja tegi õpetaja antud ülesanded õigesti. Õpetaja avalik tagasiside oli ootamatu: "See peab olema viga! Ma ei arvesta selle töö hinnet!". Selline tagasiside ei motiveerinud noormeest ega klassikaaslast, usaldus õpetaja vastu haihtus välgu kiirusel. Kui panna see tagasiside luubi alla, siis võib väita, et tagasiside oli ajendatud õpetajakesksest klassi juhtimisest ja mitte õppijakeskse õppimise toetamisest- õpetaja lähtus oma hoiakust ja mitte õpilasest.

Õppimist ja motivatsiooni juhivad nii inimene ise- ennastjuhtiv õppimine kui ka inimesest väljaspool asuv õpikeskkond. Viimast nimetatakse ka tagasisideks, olgu ta siis juhuslik või organiseeritud. Õppija jaoks on tagasiside nagu peegel, kuid mitte ainult. Tagasiside ärgitab või viib vastutust, huvi ja õppimissoovi. Tagasiside saab toimuda ainult inimeste vahel ja see mõjutab koostööd olulisel määral.

Tagasiside pole ainult see, mida kuuled

Tagasiside on kogu informatsioon ja arvamus tehtu kohta, mida saadakse teistelt inimestelt.¹² Tagasisides osalevad vähemalt kaks inimest- tagasiside saaja ja andja. Tagasiside pole ainult see mida kuuled või loed, vaid ka see, mida näed näoilme, kehakeel ja žest või mittemärkamine.

Tagasiside on õige, kui sellest tuleb kasu, kui see on õpiringi üks osa. Sobiv tagasiside toetab õpieesmärkide saavutamist, mõtlematu või pahatahtlik võib võtta tuju ja tahte. Hästi organiseeritud tagasiside, nii andmine kui vastuvõtmine, on võimas õpimootor, andes informatsiooni, kuidas õppimine läheb ja kuidas edasi minna.

Millal tagasisidet anda?

- hoolitse, et õpikeskkond oleks emotsionaalselt turvaline, ehk reeglites on kokku lepitud ja neid järgitakse
- korralda nii, et tagasiside oleks regulaarne ja väärtustatud õpiringi ühe osana
- aita kujundada harjumus anda tagasisidet võimalikult kohe, muidu toimub see nii nagu tavapärase elus, kus vahel öeldakse häid asju tüki aja pärast, sest kohe ei tekkinud sobivat momenti või halbu asju hiljem, sest 'suppi ei sööda nii kuumalt nagu seda keedetakse'

Tagasiside reeglid

Tagasiside andmine

- Räägi enda seisukohast, kasuta mina-lauseid nagu: 'Minule meeldis sinu lugu, sest see oli südamlik' ja ära kasuta 'See lugu meeldis kõigile...', või ütle: "Ma ei kuulnud sind! Kas sa saaksid kõvemini rääkida?" ja ära ütle „Sa rääkisid liiga vaikselt.". Kui teed nii, nagu siin soovitatud, on tagasiside saajale selge, et sa räägid pigem oma kogemusest ja arvamusel, et sa pole nii hinnanguline. Nii jääb inimesele alles ka tunne, et ta pole sinult käsku saanud, vaid tal on võimalus teha oma otsus, muuta midagi või mitte.
- Rõhuta seda, mis läks hästi. Pane tähele just inimese häid külgi.

¹² Eraldi tagasiside liik on videotagasiside. Vt Henn Mikkin (2000) 'Suhtlemistreening'.

- Hinnangute andmisel kasuta kiidusõnu ja täpsusta, mis sulle meeldis - seda nimetatakse kirjeldavaks tunnustamiseks.. Ära ütle üldiseid hinnanguid nagu „hea“ ja „hästi“ ning „halb“ ja „halvasti“. Näiteks, kellegi esinemisele tagasisidet andes ära ütle, et esinemine oli hea, vaid, et esinemisel olid mitmed õnnestunud küljed, emotsionaalne ja näitlik ning selge ja kergesti jälgitav.
- Kui sul on kriitilisi märkusi, siis seosta seda samuti endaga ehk mis mõju sellel sinule on ja mis on sinu ootused. Näiteks „Sinu hiline mine segab mul töö rütmi, ma olen häiritud. Kui tuled õigel ajal, tunnen, et pead minust ja minu ajast lugu“. Ära ole kohtunik nagu „ Sa oled laisk“, vaid ütle „ Ma nägin, kuidas sa osalesid. Mulle tundus, et sul oli ükskõik sellest, et ma vajasin ka sinu abi.“ Nii saab inimene analüüsida, kas oli ka tema käitumises midagi sellist, et sinul tekkis selline mulje.

Tagasiside vastuvõtmine

- Ära jää lõksu ega hakka vabandama nagu „Jah, aga ma ainult...“.
- Kasuta seda aega kuulamiseks ja mitte rääkimiseks.
- Näe tagasisides võimalust ennast arendada.
- Võta tagasisidet kui kingitust, et kui ta meeldib, jäta endale ja kui ta ei sobi sulle, heida kõrvale.

Mille kohta anda tagasisidet?

Tee tähelepanekuid ja jaga arvamust ainult nende asjade kohta, mida inimesed saavad muuta.

- Inimesed ei saa muuta häält, isiksuse omadusi jne. Küll aga saab muuta hääle valjusust või tonaalsust, oma reageeringuid teatud olukordadele jne.
- Inimesed ei saa muuta oma tundeid hetkega. Vastupidi, see võib võtta aastaid, kuid inimesed saavad oma tunnetega toime tulla ja õppida neid paremini kontrollima.

Tagasiside näited

Alusta tagasiside andmist nii:

Minu arvates.....

Mulle tundus.....

Minu jaoks oli see.....

Mulle jäi mulje....

Mina tundsin....

Mulle meeldis....

See meenutab lugu, mis juhtus minu elus....

Ära kasuta väljendeid nagu:

Sa tegid... (süüdistav)

Sa pead...

Sa mõtlesid...

Sa tundsid...

Sa olid...

Õpiring ja õppimise ring

Õpiringi all mõeldakse enamasti rühma inimesi, keda ühendab ühine huvi ja kes kogunevad mitmeid kordi. Õpiringi eesmärgiks on õppimine läbi koostöö ja üksteisega jagamise. Tänapäeval organiseeritakse õpiringe ka üle maailma ja koostöö on virtuaalne. Õpiringides praktiseeritakse õppimise ringi. Sel on palju sarnast möödunud sajandil Atkins'i ja Karplus'e¹³ poolt kirjeldatud õppimise ringiga ja Bloom'i taksonoomilise õppimist kirjeldava mudeliga.¹⁴ Nende mudelite juured tulevad omakorda konstruktivistliku õppimisteooria rajajate töödest, näiteks Piaget.¹⁵ Teemat on arendanud reflekteeriva praktika uurijad.¹⁶

Erinevad õppimise ring

Kui kirjutate Google otsingusse inglise keeles *learning circle* ja valite vaatamiseks pildid, saate uskumatult palju õppimise mudelite pilte.

Õppimise ring- vahel öeldakse ka arenguring, reflekteeriva praktika mudel, õppimise sammud või õppimise faasid, kirjeldab lihtsalt ja lühidalt, milliseid tegevusi tehakse või faase läbitakse, et edukalt õppida. Versioone on neist palju nagu ka õppimise olukordi..

Wikipedias on kirjeldatud järgmiseid reflekteeriva praktika mudelid[5]:

Kolb 1984

konkreetne praktiline kogemus – vaatlemine ja reflekteerimine – üldistuste ja järelduste tegemine- nende järelduste testimine praktikas – konkreetne praktiline kogemus -.... jne.

Gibbs 1988

toimunu kirjeldamine – sellega seotud tunded ja mõtted – hindamine, mis oli hästi ja mis halvasti – analüüs, mida hinnangu tulemus sulle tähendab – analüüs, mida sa oleks saanud teisiti teha – tegevuskava, mida sa teed samas situatsioonis järgmisel korral – toimunu kirjeldamine... jne

Rolf 2001

mis või mida – mis siis sellest – mis edasi - jne
Inglise keeles kõlab see What –So What – Now What.

Iga mudeli puhul õppija küsib endalt küsimusi, saab tagasisidet, analüüsib kõike, teeb järeldusi ja õpib midagi järgmiseks korraks või teeb teisiti.

Keeleõppe klubis saab neid ringe kasutada nii eesti keele õppimise kohta: kui kaugel ollakse eesmärgist, mida osatakse ja mida mitte ning kuidas edasi. Kuid inimesed saavad nende abil uurida ka seda, kuidas nad õpivad, milline on nende õpistiil või mis on nende peamised õpiraskused.

¹³ <http://www.agpa.uakron.edu/p16/btp.php?id=learning-cycle>

¹⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Bloom's_Taxonomy

¹⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Jean_Piaget

¹⁶ http://en.wikipedia.org/wiki/Reflective_practice

18 - KOOSTÖÖS ÕPPIMINE

Mis on koostöös õppimine?

Koostöös õppimine (ing.k. cooperative learning) on selline õppimine, kus inimesed töötavad rühmas ja teevad ettevõetud tegevusi koos, vastupidiselt üksinda õppimisele. Koostöös saavad inimesed täiendada üksteise oskusi ja teadmisi ning õppida üksteiselt.

Inimesed saavad jagada teadmisi, küsida, õpetada ja õppida oskusi, kuid ka vaadelda teist inimest ja õppida näitest ning anda ja saada tagasisidet.¹⁷

Koostöös õppimine toimub nii õppimise jaoks organiseeritud keskkondades kui ka igapäevases elus. Iga kokkupuude teise inimesega loob võimaluse õppida. Kas olete juhatanud kellelegi teed või juhatusel palunud? Ka see on koostöös õppimine, kus mõlemad pooled õpivad.

Inglismaa teadlane Michael Eraut on uurinud¹⁸, kuidas täiskasvanud inimesed õpivad ametit. Näiteks meditsiiniõed õpivad oma ametit vanematelt kolleegidelt ühtviisi, insenerid teisel viisil. Meditsiiniõed on tööjuures sageli rühmas ja räägivad patsientidega tehtud tööst- sellest, mida ja miks nad tegid või järgmisena teevad. Insenerid töötavad üksinda, kuid küsimuste korral lähevad kogenud kolleegi juurde, räägivad asjast, millele nad lahendust otsivad ning õpivad sellest dialoogist, vahel otsesest nõuandest.

Ka keeleklubi on koht, kus koostöös õppimine toimib kogu aeg, seda pole võimalik ära hoida, kuid saab teadlikult juhtida.

Eestvedaja roll

Et õpikeskkonnas oleks koostööst kasu, et sellest oleks võimalik õppida, on vaja seda organiseerida ja hoolitseda nii rühma kujunemise, sobivate rühmatööde, tagasiside ja reflekteerimise eest.

Miks vahel koostöös õppimine ei õnnestu ja mida teha?¹⁹

1. Inimesed ei oska veel rühmas töötada.

Lühikeste ja lihtsate ülesannete abil ning reflekteerides õpitakse koostöös õppimist. Rühmatöö õppimise ajal võib kasutada mõnda reflekteerimisküsimust või tagasisidet oma kogemuse, panuse või toetuse kohta rühmas.

2. Rühm on liialt suur.

Alguses on inimestel raske töötada suuremas kui nelja inimesega rühmas, veel parem on alustada kahe või kolme inimesega.

3. Inimesed pole valmis koostöös õppima.

Õppimist õpitakse. Seleta, mis on sul plaanis ja miks sa arvad, et see ülesanne on hea. Loo rühmatöid ja ülesandeid, kus inimesed saavad uurida koostöös õppimist ja kogevad sellest kasu.

4. Inimesed valivad ise rühmakaaslased või paarilise.

Kui sel lasta juhtuda sageli, kujunevad välja omaette või sagedamini suhtlevad seltskonnad, kaob rühma ühtsus ja kahanevad õpivõimalused. Mõni inimene võib jääda

¹⁷ http://gse.buffalo.edu/fas/chiu/pdf/Group_Problem_Solving_Processes.pdf

¹⁸ <http://surreyprofessionaltraining.pbworks.com/f/How+Professionals+Learn+through+Work.pdf>

¹⁹ kasutatud on ka artiklit <http://tlt.suny.edu/originaldocumentation/library/cm/mistakes.htm>

päris üksi.

Seepärast on hea moodustada erinevaid rühmi ja hoolitseda selle eest, et kõik töötavad kõigiga. Väikeseid rühmi moodustades saab valida kaaslase nende hulgast, kellega oled viimasel ajal harvemini töötanud. Või kasutada tuntud jagamisviisi 'järjest loe'. Kui soovid, et moodustuks neli rühma, siis loevad inimesed neljani, kui viis siis viieni.

5. Rühmaülesanne pole sobiv.

Rühmaülesanne pole alati sobiv, eriti kui see ei anna õppijale midagi juurde ja ainult eestvedajal on huvitav. Seepärast uuri, kas ülesanne löi õpivõimalusi ja kui ei, siis aruta inimestega, kuidas ülesannet muuta, et nad saaksid selle kaudu õppida.

6. Arvad, et koostöös õppimist on lihtne korraldada.

See võib ekslikuks osutuda. Koostöös õppimise korraldamist õpid aastaid, enne kui saavutad head oskused seda tõesti tulemuslikult teha.

Kuidas sinule meeldib õppida?

Kuidas sina õpid oma uut taskutelefoni kasutama? Kas loed läbi juhendi, küsid kelleltki, kes võiks seda tunda, või vajutad nuppudele ja vaatad, mis saab?

Kas sulle meeldib tegutseda ja kogeda või soovid enne kõik põhjalikult läbi mõelda?

Kui sul on vaja meelde jätta, mida sa teed? Kas kordad lugemist või mõtetes, kas kujutad ette seda paberil või filmina? Kirjutad? Kas räägid või näitad teistele? Kas sulle meeldib lugeda või parema meelega kuulaksid? Kas vajad õppimiseks taustmuusikat või vaikust?

Igaüks õpib omal moel ja kõige paremini siis, kui õpiülesanded ja -keskkonnad ning juhendamine ühtivad tema õpistiiliga. Kui need ei ühti, õpivad inimesed vähem, üldse mitte või sootuks midagi muud.

Õppijakeskne või õpetajakeskne

Igal inimesel on tavaliselt oma sobivaim õpistiil, olenemata sellest, kas ta on sellest ise teadlik või ei. Inimesed erinevad selle poolest suuresti ja nad vajavad just neile sobivaid õpiülesandeid. See on üsna vastupidine tavalisele kooliolukorrale, kus õpikeskkond peegeldab enim õpetaja õpistiili või eelistust.

Kõigile, kes õpivad või loovad õpikeskkondi, on oluline teada, et inimestel on väga erinevad õpistiilid. Õpikeskkonnad peaksid sellega teadlikult arvestama. Praktikasse oskavad paraku seda teadmist panna vähesed ning näib, et mõned isegi ei taha seda teha, sest püüavad ikka ja jälle luua õpikeskkondi, mis vastab nende endi õpistiilile ja teistsugustesse õpikeskkondadesse nad ei usu.

Mida sa arvad õpetaja lausest, et täna on tal tuju teha just neid õpiülesandeid? Kas on kerge või raske muuta olukorda ja küsida teisiti? Näiteks, milliseid õpiülesandeid ma peaksin täna valima, et kõik õppijad leiaksid oma stiilile sobiva tegevuse.

Mis ei sõltu õpistiilist?

Üks, mis tundub kindel ja haridusuurijad seda ka kinnitavad, et õpistiilist sõltumata me kõik seostame õppimise ajal tuntud asja uue, õpitava asjaga, olgu selleks teadmine, tegevus või midagi muud. Seda illustreerib hästi arvuti kasutamise õppimine. Proovi ajas tagasi minna ja mõelda sellele, kuidas sa õppisid arvutit kasutama. Kas sa kujutad ette, et oleksid saanud aimu arvutist kuulates lihtsalt loengut ja lugedes manuaali, ilma, et oleksid samal ajal saanud arvutit kasutada? See näeks välja kui kingapaela siduma õppimine ilma kingata.

Ja siiski on inimesi, küll väike hulk, kes meeeldi loevad alustuseks läbi juhendi ka siis, kui neil pole vähematki ettekujutust, kuidas asjad tegelikkuses välja näevad. Lihtsalt see on nende ettevalmistus ja algus õppimiseks. Teised inimesed meelsamini väldiksid sellist algust ja neil ei jää juhendist midagi meelde.

Veel üks asi tundub päris kindel olevat- parim õppimise viis on teiste õpetamine ning väga hea viis on praktikas läbitegemine- siis suudab inimene õpitut näidata või taastada. Viletsaim variant on loeng- inimene suudab selle järel ette näidata või meenutada alla veerandi sellest, mida kuulis või nägi.

Õpistiilide teooriad

Üheks levinuimaks õpistiilide teooriaks on David Kolb'i lähenemine. Ta kirjeldab nelja õpistiili ja nende omaseid õpikeskkondi:

1. Pragmaatikutele meeldib otsustada ja lahendada probleeme. Nad tahavad proovida uusi asju ning teooriaid, et kindlaks teha, kui efektiivsed need praktikas on.
2. Mõtisklejatele meeldib uusi asju ette kujutada ja läbi kaaluda mitmest vaatevinklist. Nad on põhjalikud, hoolikad ja ettenägelikud.
3. Teoreetiku õpistiiliga inimesele meeldib omavahel kombineerida oma vaatluseid teooriatega. Nad on perfektsionistid ja ei rahune enne, kui teooriad, faktid ja tegevused on süstematiseeritud ja põhjendatud.
4. Tegutsejad püüavad kogeda kõike ilma kõhklusteta, neile meeldib teha ja eksperimenteerida. Parema meelega nad tegutsevad või kogevad kui loevad sellest.

Teaduskirjanduses on avaldatud vähemalt paarkümmend õpistiilide teooriat ja mudelit, kuid neil on üks sarnane joon- neid pole suudetud teaduslikult ehk praktikas kinnitada.²⁰ Teadlastel pole veel õnnestunud luua instrumenti, mis suudaks mõõta õpistiile vähemalt rahuldavalt.

Õpistiilide küsimustikud

Kolb'i mudel pani aluse suurele hulgale õpistiilide mõõtmise töövahenditele. Internetis on tasuta õpistiilide küsimustikke²¹ ja need sobivad hästi sel teemal arutelude alustamiseks, erinevate õpistrateegiate proovimiseks ja endale sobivate õpitegevuste avastamiseks.

²⁰ http://en.wikipedia.org/wiki/Learning_styles

²¹ http://lepo.it.da.ut.ee/~lehti/opidisain/ptk1/127_ppimisviisi_test.html,
<http://www.tark.ee/OPISTIILID-Kuidas-me-opime-ja-opetame-p44.html>

20 - KEELE ÕPPIMISE STRATEEGIAD - TEADA JA TUNTUD

Mida rohkem, seda parem	Õpiviisid mõjutavad õpitulemust, sinu indu ja tahtmist õppida. Seepärast ole hoolikas, kui valid õpiviise. Pole liiast taas rõhutada, et võõrkeeke õppimisel peavad õpiviisid sisaldama nii kuulamist, kirjutamist kui ka rääkimist või et, mida erinevamaid viise kasutad, seda parem.
Iga päev kas või pisut	Keelt tuleb õppida iga päev, kas või viis kuni kümme minutit. Veel parem kui tund, kuid enamikel pole seda võimalust. Kuid hoolitse selle eest, et sa õpiksid iga päev, kas või pisut. Kui sul on sobivad õpiviisid ja sa õpid iga päev, areneb su keele oskus kindlasti.
Keeleõppimise strateegiad	<p>Need on tegevused, mida kasutakse keele õppimiseks, näiteks meelde jätmiseks, meenutamiseks, kasutamiseks. Oxford (1990) ²² kirjeldab keeleõppimise strateegiaid.</p> <p>Ennastjuhtiva keeleõppija vaatevinklist nähtuna võiksid mõned neist kõlada järgmiselt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Meelde jätmiseks mõtteliste seoste loomine, kujundite ja helidega seostamine• Praktiseerimine erinevatel viisidel, näiteks kirjavahetus, dialoog• Oma keelepraktika analüüsimine (kas tegin reeglipäraselt, millise reegli järgi)• Keelereeglite praktikasse rakendamiseks oma süsteemi loomine• Õpiraskustest ülesaamiseks endale raskuste põhjendamine, järelduste tegemine ja lahenduste leidmine• Õppimise korraldamiseks plaani tegemine• Koostöös õppimine, selleks sobiva koostöösuhte ehk empaatilise suhte loomine• Mitmesuguste õpivõimaluste otsimine• Oma õpitulemuste hindamine• Ärevuse vähendamine, enda innustamine ja julgustamine
Õpikud	Hea vanamoeline õpik on ikka ustavaks kaaslaseks. Seda on kerge ühes võtta, kiiresti avada ja otsitav asi leida. Hoi a seda enda lähedal igal võimalusel ja kasuta siis, kui sa ei tea sõna vastet. Nii võib juhtuda, et keset teist tegevust tahad teada, kuidas midagi eesti keeles öelda. Kasuta hetke ja vaata! Ehk muutub see su harjumuseks ja nii saad iga päev õppida eesti keelt pea märkamatu.
Sähvikud	<p>Kas sa tead, mida see sõna tähendab? Õigekeelsuse sõnaraamat²³ ütleb, et see on lühikest aega näidatav kaart, millel on sõna või number.</p> <p>Muretse endale paraja suurusega märkmepaberid. Kirjuta iga paberi ühele poole eesti keelne sõna või väljend ja teisele poole vaste oma emakeeles. Paksemast paberist sähvikud ei vanu kiiresti. Sa võid proovida ka nii, et igale kaardile kirjutad rohkem sõnu ja nende vasteid, näiteks viis või kuus.</p> <p>Kui sa teed need valmis arvutis, et siis välja printida ja õigeks lõigata, saad hakata neid faile vahetama teiste keeleõppijatega. Nii saad sähvikuid lihtsama vaevaga ja rohkem.</p>
Kuula-vaata	Kuula-vaata eestikeelseid uudiseid, saateid või filme ja videoid. Raadios ja televiisori kõrval on internet ammendamatu allikas. Kuula laule ja laula kaasa. Kuula jutte, vaata filme või multfilme, saateid ja uudiseid. Või meeldib sulle kuulata audioraamatut? Vali midagi, mis pole sulle liialt raske, kuid vajab pingutamist.
Ajalehed & ajakirjad	Ajalehed, elektroonilised või paberil, annavad võimaluse siseneda igapäevase keele maailma, mida sa õpikust ei leia. Et ajalehed on erinevad, leiad sa kindlasti midagi uut.

²² <http://www.plucha.info/2009/oxford%E2%80%99s-classification-of-language-learning-strategies>

Raamatud	<p>Raamatu lugemiseks on sul vaja pühendumist ja aega, sõnaraamatu ja õpiku abi. Kuid töö saab kuhjaga tasutud. Tekib parem arusaamine keelest endast ja sõnavara täieneb kiiresti, sest uute sõnade õppimine on seotud loo ja emotsioonidega. Leia ka aega, et analüüsida väljendeid ja tunda ära reegleid.</p> <p>Neid inimesi pole vähe, kes just sel viisil on pannud aluse oma võõrkeele oskusele.</p>
Räägi endaga	<p>Pole kahtlust, et keele õppimiseks on sul vaja rääkida. Kui sinu lähedal pole inimest, kellega rääkida eesti keeles, siis räägi iseendale. Kas alustad asjade ja tegevuste nimetamisest või loo rääkimisest, on sinu valik. Hoi a märkmepaber või miski muu, kuhu üles märkida, enda lähedal. Kui sa mõnda sõna ei tea, kirjuta üles ja esimesel võimalusel leia sellele eestikeelne vaste. See lihtne asi hoiab sind õppimas iga päev.</p>
Salvesta oma kõnet	<p>See strateegia on üllatav ja vajab loovat lähenemist. Sa võid oma hääldest harjutada ja lindistada. Kuid veel huvitavam on lindistada seda, mida sul parasjagu on vaja õppida. Järgmine kord, kui sa sõidad autoga või bussiga ja lugeda ei saa, saad ehk kuulata, mida lindistasid ja õppida parasjagu käsilolevat..</p>
Sõbraga rääkimine	<p>See on samm edasi, võrreldes iseendaga rääkimisega. Räägi ka siis, kui ta eesti keelt ei mõista. Hoiata teda, et ta teaks, millega sa tegeled ning kuidas olla. Sage praktiseerimine teeb eesti keele rääkimise kergemaks ja loomulikumaks.</p>
Sõbrale kirjutamine	<p>Raamatu lugemise kõrval on see teine väga võimas keele õppimise viis. Alguses võtab kirja kirjutamine nii palju aega, et sul on raske sellesse uskuda või hakkab ajast kahju. Ehk lohutab sind teadmine, et ka emakeeles on see ajamahukas, rääkimata võõrkeelest.</p> <p>Märgi üles, kui palju võttis aega esimese kirja kirjutamine ja võrdle seda mõne aja pärast. Kui sa oled sagedasti kirjutanud, siis märkad, et nüüd läheb sul väga palju kiiremini.</p>
Keeleklubi	<p>Võrreldes sõbraga rääkimisele, on keeleklubi tegevustest osavõtt ja keele praktiseerimine pikk samm edasi. Ühised huvid, teiste kogemusest õppimine, emotsionaalne õhkkond, uued keeleõppe strateegiad, regulaarsus ja keelepraktika võivad sind kiiresti edasi viia.</p>
Räägi võõraga	<p>Nii saad teada, kas sa julged rääkida, kas julged teha vigu ja kuidas läheb. Tee seda igal võimalikul juhul, näiteks poes, kinos, teatris, helistades. Iga järgmine kord tunned sa end loomulikuna, kuigi algus võib olla raske.</p>
Julge teha vigu	<p>Keelt praktiseerides teed sa vigu, kas vähe või palju, kuid teed. Kui jätad hirmu tõttu praktiseerimise, siis kuidas saad jätkata keele õppimist? Lihtne soovitus on see, et räägi, kirjuta ja loe julgelt, tee vigu ja sa võid kindel olla, et vigadest õpid sama palju kui sellest, mis sul hästi läks.</p>
Arenda oma mälu	<p>Proovi mängida mälumänge, et harjutada ennast sõnu ja fraase meelde jätma. Sa võid teha ise lihtsaid mängu sõnadest, mida sul on raske meelde jätta. Kasuta näiteks mäng Memory ideed ja tee sõnadepaarid ise. Tore mäng on Scrabble, mida on võimalik poest osta. Leia mängude ideid veel jaluses oleva lingi alt²⁴ ja kohanda nad enda jaoks sobivaks.</p>

²⁴ <http://www.thememorypage.net/>

Sissejuhatus

Arvuti abil võõrkeele õppimiseks tarkvara tegemist alustati kõigepealt elektroonilise sõnaraamatu tegemisega, jätkati elektroonilise õpiku ja virtuaalse keeletunniga. Täna saab vastavaid programme osta poest või saada teatud summa eest nende on-line kasutajaks. Kõnealused programmid muutuvad järjest paindlikumaks, võimaldades õppijal ise juhtida oma õppimisprotsessi ja selle kulgu, ning ka nutikamaks, kus iga ülesanne suudab siduda kokku kuulamise, kirjutamise ja lugemise ning on seepärast elulähedasem.

Arvuti ja internetiühendus tegid võimalikuks õppimise, kus hiireklõpsu kaugusel on suur valik õpivõimalusi ja lugematu hulk erinevaid teid seda huvitavalt teha. Tänapäeval on tehnoloogia abil võimalik õppida ehedas keelekeskkonnas, tegelikus elus või seda väga täpselt jäljendavas situatsioonis, kuhu on kaasatud nii kuulamine, nägemine kui ka kirjutamine. Saab õppida koostöös, harjutada teises keeles suhtlemist kasutades internetikõne või sotsiaalmeedia võimalusi, loovtegevusi, nagu film või laul, ja huvi või ametiga seotud tegevusi.

Arvutiprogrammid

Arvuti ilma internetita võimaldab mitmeid õpivõimalusi, vaja on vaid fantaasiat. Esimesena meenub õigekirja kontrolli võimalus, mis sobib üksikute sõnade kontrolliks kuid grammatika jaoks veel mitte. Kirjuta arvutis tekste, näiteks tõlkides lõiku emakeelsest raamatust või ajalehest, ja asjadest, mis on sinuga seotud või sinu elust. Vastasel juhul kaldud kasutama vähem erinevaid sõnu, lihtsustatult mõtlema ning rääkima.

Arvuti abil saad teha sähvikuid, koguda ja vahetada teiste õppijatega sähvikute faile ning omandada suure kogu sähvikuid. Sama saad teha lünkharjutustega, st valmistada, koguda ja vahetada. Pea meeles, et lünkharjutused sobivad teema sissejuhatuses ja enesehindamiseks, näiteks saad hinnata oma oskusi enne ja pärast teema õppimist. Rääkimine, kirjutamine ja kuulamine on peamised õpiviisid.

Õppimisse saab tuua vaheldust luues koomiksise seeriaid, koostades mõttekaarte või joonistades probleemipuud. Sulle võib meeldida lisada või joonistada pilte, et ilmestada tekste või sähvikuid.

Interneti sõnaraamatud ja tõlkijad

Keeleveeb, Google Translator ja vene-eesti-vene on-line sõnastik on sagedast kasutust leidvad abimehed. Keeleveebis on hulk eesti keele sõnaraamatuid. Nende kasutamine sõltub õpistiilist. Arvutiga sinasõber saab nende abil kergesti tekste tõlkida, sähvikuid teha või enda vajadustele vastavaid harjutusi koostada. Keeleveebis on ka kõnekäändude ja fraseologismide²⁵ andmebaas. Huvitav on lugeda sõnaühendeid, koostada mõistatusharjutusi nendest ja lahendada neid koos oma rühmaga. Käsiraamatust saad valida õpimeetoditeks näiteks küsimuste laeka.

Alates 1990-ndatest kasutatakse keeleõppeks päevikuid ehk blog'isid, wiki'sid ja sotsiaalmeediat. Veel räägitakse Web 2.0 rakenduste kasutamisest. Web 2.0 pole uut liiki internet, vaid internetis olemis teistsugune viis, kus ühesuunaline suhe veebi ja inimese vahel asendub koostööga inimeste vahel²⁶, kus inimesed vahetavad informatsiooni, loovad veebilehti ja kogukondi. Seeläbi ei olda enam passiivsed veebi-lehe vaatajad, vaid aktiivsed loojad.²⁷ Näiteks Keeleveeb eeldab passiivset kasutajat, kasutajal tuleb seda võtta nii nagu on. Google Translator pakub sõnastiku tegemiseks ja parandamiseks kaasalöömist ja paremate tõlgete pakkumist. Kuigi tuntuim Web 2.0 näide on Wikipedia, täieneb ka Google Translator ülemaailmses koostöös.

²⁵ fraseologism - tervikliku tähendusega sõnaühend. Allikas www.keeleveeb.ee

²⁶ http://en.wikipedia.org/wiki/Computer-assisted_language_learning

²⁷ http://en.wikipedia.org/wiki/Web_2.0

Lugemine	Internetist saad lugeda päevakajalisi sündmusi ajalehtedest, uudiste väravatest ehk portaalidest, kuid ka teisi lehti vastavalt huvile. Wikipedia on allikas kõikvõimalike entsüklopeediliste teadmiste otsimiseks. Estonica on entsüklopeedia Eesti kohta. Eesti kirjanikke lühiteoseid või luuletusi saab lugeda kirjanike kodu lehelt. Veebis on ka päevikupidajate avalikke lehti, näiteks toidublogid , tehnikauudised, näiteks Kahvel . Blogisid leiad ka Blogide Top 100 lehelt ja blogide otsingust .
Kuulamine ja vaatamine	Youtube ja Vimeo täienevad pidevalt uute eestikeelsete videote ja lauludega. Otsingusse võib kirjutada laul, eesti keel jne. Iga pakutud viide ei sobi, kuid leia endale need õiged ja salvesta nad lemmikutesse või moodusta lingikogu kasutades internetikeskkonda Delicious . Ka sina saad sinna riputada oma lugusid või filme, õppida eesti keelt loovalt ja jagada seda teistega.
Blogi ehk päevik	Ehk kirjutad üksi või koos teistega blogi - oma huvialast, päevakajalistest asjadest või eesti keele õppimisest? Võid tutvuda hispaanlasest keeleõppija blogiga Koodivahetus . Blogide tarkvarasad on mitmeid, kuid üks neist on Blogger .
Facebook	Facebook on eestlaste hulgas populaarne suhtluskeskkond. See haarab palju inimesi ja suur hulk teavet liigub just seal. Olles võrgustikus, saad teada, mida sinu sõbrad parasjagu teevad, mis neile meeldib ja mis nende sõpradel käsil on. Ja täiesti märkamatu ja kiiresti õpid eesti keelt.
Twitter	Twitter loodi mobiilseks lühisõnumite edastamiseks internetikeskkonda. Näiteks, kui sa jalutad metsas ja näed loomi, saad Twitteri funktsiooni abil postitada oma internetis olevale Twitteri kontole vastava teate- teisi sõnu säutsuda, saates SMS. Mõni teine sõber võib saata oma säutsu elamusest või kohtumisest Londonis. Kolmas mõnest perekondlikust sündmusest. Kui te kõik järgite üksteist Twitteris, saab igaüks oma Twitter'i lehelt näha, mida sõbrad parasjagu teevad.
Wiki	Wiki on tarkvara, et ehitada üksteisega lingitud veebilehti koondav keskkond, mida sageli kasutatakse veebilehe loomiseks inimestevahelises koostöös. ²⁸ Wikipedia on loodud sellise tarkvaraga. Eestis levib tasuta wiki loomise tarkava MediaWiki ja kasutusõpetuse leiad e-õppe uudiskirjast . Wiki'ga on loodud reisilehed Wikitravel , kuid ka kohalik GoWiki , ülemaailmne Viki tsitaadid . Wikiga saab koondada õppematerjale või klubi korraldusega seotud teavet. Wiki sobib inimestele, keda huvitavad kodulehtede tegemine või blogimine.
Virtuaalsed mängud	Second Life on üks populaarsemaid on-line mängu, mida kasutatakse ka võõrkeele õppimiseks. See on reaalsel elu jäljendav arvutimängu keskkond, kus reaalsed inimesed valivad endale rolli ja selle kaudu suhtlevad teiste mängijatega reaalses maailmas. Vaata Facebook'ist Eestlased Second Life'is . Sobib neile, kes nauditavad arvutimänge.
Tasuta eesti keele õppe leheküljed	Lehelt Eesti kultuur ja keel maailmas leiad viiteid internetis leiduvate eesti keele õpimaterjalide kohta, ka on-line keeleõppe keskkond Eesti keel ja meel kohta.

²⁸ <http://en.wikipedia.org/wiki/Wiki>

Tark taskutelefon

Uued nutitelefonid võivad sind üllatada keeleõppimise võimalustega. Sel ajal kui sina loed seda käsiraamatut, on juba palju uusi võimalusi lisandunud, mida siin kirjas pole. Asjad ja võimalused muutuvad ja arenevad kiiremini, kui kunagi varem. Täna võib telefon olla sulle abimeheks, homme ehk midagi uut.

Leia endale mõni sobiv õppimisviis. Soovi korral vaheta neid, kuid ära püüa kasutada kõiki korraga, sest see on väga aeganõudev.

Rakendused

Inglise keeles Apps

Maailmas on keele õppimiseks palju telefonirakendusi. Mõned on päris tasuta, osad enamate võimalustega on tasulised, aga enamasti mõistliku hinnaga. Mõned on loodud tuntud ettevõtete poolt nagu BYKI ettevõttelt Transparent Language või fraaside sõnastik reisiraamatute tootjalt Lonely Planet. Teised rakendused võivad olla loodud ühe inimese poolt, kuid nutikad ja head. Fraaside sõnaraamatud mitte ainult ei näita sulle fraase, vaid ka hääldavad.

Sõnaraamatud/Tõlkijad

Inglise keeles

Dictionaries/Translators

Võimalik on leida sõnaraamatu rakendusi või tõlkijaid, tasuta ja väikese tasu eest. Alusta tutvumist mõnega neist, näiteks Google Translator rakendused. Proovi leida rakenduste kasutamise õpetusi ka Youtube'st.

Uudised

Uudiste lugemise võimalus on üks paljudest asjadest, miks telefon on keele õppimiseks kasulik.

Raadio

Nii nagu internet on sinu aken maailma, on ka telefon. Sinule sobiva raadiojaama leidmine võib võtta küll pisut aega, sest sa ei tunne neid ja sa ei tea, milline neist sulle meeldib. Kuid, kui oled oma valiku teinud, on raadio sinu telefonis ainult mõne näpuvajutuse kaugusel ja kõrvaklapid alati ootel. Vaata Netiraadio, Vikerraadio, Klassikaraadio.

Videod

Muidugi võid sa tõmmata telefoni filme ja videoid, kuid proovi leida midagi ka Youtube'st.

Kirjuta otsingusse eesti keel ja youtube pakub sulle eestikeelseid lugusid. Proovi laulda karaoke Georg Otsa Saaremaavalsi järgi. Või kuula, püüa aru saada eestikeelsetest lauludest ja laula kaasa. Või vaata videoid teemadest, mis sind huvitavad. Kellele kõnekeelest arusaamine on veel keeruline, võivad vaadata lihtsas keeles ja laste jaoks loodud õpetlikke animatsioone lastekas.ee playlist'ist, edasijõudnud saavad harjutada keeluskust liiklusseaduse muudatusi tutvustavate videode vaatamisega.

Muusika/audioraamatud/Podcast

Kui sulle meeldib kuulata eestikeelset muusikat või audioraamatuid, lae need oma telefoni. Kui oled raadiost leidnud lemmiksaateid, uuri, kas neil on ka Podcast võimalus. Kui jah, telli podcast ja sulle tuleb selle saate salvestus arvutise, kui see saadaval on. Nüüd lae see telefoni. See kõik võtab küll pisut aega, kuid uued võimalused teevad õppimise emotsionaalsemaks, lihtsamaks ja vaheldusrikkamaks.

Sotsiaalmeedia

MSN, Skype, Facebook, Twitter ja muud sellised keskkonnad loovad sulle lihtsa ja kättesaadava võimaluse vahetada sõnumeid eesti keeles ja eesti keelt emakeelena kõnelevate inimestega. Iga päev viisteist minutit sõnumite vahetamist, eesti keeles kirjutamist ja lugemist teeb imet. Alguses kasutad sulle tuntud sõnu ja võib tunduda, et sa ei õpigi midagi. Kuid peagi märkad, et hakkad iseenesest kasutama uusi sõnu ja sinu sõnavara rikastub. See on õppimine päriselu keskkonnas. Tee seda iga päev!

Otsingumootorid

Inglise keeles Browsers

Kui sinu telefonis on Interneti otsingumootorid, siis on sul ka juurdepääs keeleõppe keskkondadele. Loe ajakirju või huvitavaid kogusid nagu Eesti rahva pärimused www.folklore.ee . Tutvu toreda ülevaatega eesti taimeriigist ja elusloodusest <http://bio.edu.ee>. Leia endale matkarada www.rmk.ee/teemad/looduses-liikujale.

23 - KEELEKLUBI KARID JA MIDA NENDE PUHUL ETTE VÕTTA

Keeleklubis võib ette tulla muresid või raskemaid aegu, omavahelisi arusaamatusi või õpihuvi raugemist. Siin oleme nad nimetanud karideks ja kirjeldanud võimalikke lahendusi.

Puudumine ja vähene osavõtt

Aktiivsuse suurendamiseks:

- tuvasta vähese aktiivsuse põhjused
- kaasa vähemaktiivsed liikmed, andes neile selged rollid harjutustes
- loo mugav keskkond kõigil ennast väljendada (nt. võib mõnel osalejal olla lihtsam ennast avada väiksemates gruppides)
- võimalda passiivsetel osalejatel rääkida oma huvidest või pakkuda ise välja õppemeetodeid, mis neid kaasaks
- tunnusta osalejaid aktiivsuse eest (nt. jaga auhinnad)

Puudujate korralekutsumiseks:

tuvasta puudumise põhjused ja lase osalejal pakkuda lahendusi
lase puudujatel kanda aktiivset rolli järgmises keeleklubis, suurendades nende kaasatust
pane osalejad üksteisest vastastikku sõltuma, et kohalkäimine oleks kõigi huvides

Vähene motivatsioon

- Räägi alamotiveeritud osalejaga silmast silma ja kuula, kuidas tema asju näeb (püüa selgitada võimalikud põhjused ja otsi koos lahendusi)
- Võimalda vähemotiveeritud osalejatel tegeleda keeleklubi tegevuste raames oma huvidega või pakkuda ise välja õppemeetodeid, mis neid kaasaks
- Võimalda alamotiveeritud osalejatel saada edukogemus igal kooskäimisel
- Kannusta tagant, sea koos vähemotiveeritud osalejaga motiveerivad ent realistlikud eesmärgid
- Kutsu keeleklubisse külalised, kes oleks osalejatele innustuseks ja eeskujuks

Madal enesehinnang ja vähene usk muutustesse

- Palu osalejatel tuua välja varasemad edukogemused ning mis neid selle juures aitab
- Tee mõni visualiseerimisharjutus, mis aitab osalejatel tunnetada soovitud tulevikku ja tõsta tahet midagi muuta
- Palu osalejatel anda üksteisele positiivset tagasisidet nende tugevuste kohta
- Aita osalejatel seada realistlikke vaheeesmärke ning võimalda saada edukogemus
- Kannusta tagant - aita osalejal näha tema ebarealistlike oletusi, aita näha võimalusi
- Tegele üks-ühele barjääridega – takistavate mõtete, eelarvamuste, hoiakute, harjumuste ja hirmudega

Ajapuudus keeleõppe ja lõimumistegevustega tegelemiseks

- Tegele prioriteetide seadmisega – millised tegevused annavad suurima muutuse soovitud valdkonnas
- Püüa aidata osalejatel ühendada igapäevased tegevused keeleõppega

Vastupanu klubiliikme(te)lt

- Püüa mõista milles vastupanu seisneb, ära mine seejuures kaitsesse
- Vastulause käsitlemise 3-sammu tehnika:
 - a. sõnasta osale vastupanu ootusteks ja mõteteks, kontrolli, kas inimene nõustub sellega
 - b. toeta ja tunnustus ning ütle, millise osaleja väitega sa nõus oled, milles sa teda toetad.
 - c. selgita, milliseid lahendusi sina sellele olukorrale näed, kuidas sina , tema või klubilised saavad aidata kaasa

Hirm eesti keeles suhelda ja oma mõtteid väljendada

- Aita osalejal saada edukogemus turvalises keskkonnas, et hirm ületada
- Ületa hirm läbi mängu
- Lase osalejatel oma hirmust rääkida
- Tegele üks-ühele barjääridega – takistavate mõtete, eelarvamuste, hoiakute, harjumuste ja hirmudega

Tülid, vastuolud osalejate vahel

- Räägi kohe asjad selgeks, ära jäta ühtegi osapoolt kõrvale
- Kuula ära mõlema poole seisukohad ning hoia faktid ja emotsioonid lahus
- Too välja kasu, mida mõlemad pooled konflikti lahendusest saada võiksid
- Veena osapooli tunnistama konflikti olemasolu ja jõudma kokkuleppele konflikti põhjustes
- Ole erapooletu
- Loo turvaline õhkkond diskussiooni läbiviimiseks. Leia sobiv aeg ja koht
- Tee vahekokkuvõtteid ja peegelda, kuhu olete oma aruteluga jõudnud
- Aita pooltel keskenduda lahendustele, mitte probleemidele
- Vii arutelu fookus minevikult tulevikule

Klubi terve õhkkonna huvides on vaja perioodiliselt koos arutada, kuidas läheb inimestevaheline koostöö, millised on ootused üksteisele ja mis ei meeldi. See hoiab ära vajaduse rääkida inimestest nende seljataga.

Reeglid

Klubi töö vajab reegleid, et inimesed teaksid, mis on lubatud ja mis mitte, ja kuidas käituda karide korral. Klubi reeglites on vaja hakata kokku leppima kohe esimesel korral, et oleks vähem karisid. Reeglid võiks ära mahtuda ühele vihikulehele ja sõnastatud positiivses vormis:

Näiteks:

- Tulen klubi üritusele õigeaegselt
- Klubist puudumisest teatan ette klubi kaaslasemale või eestvedajale
- Klubi tegevustest võtan alati osa ja aitan kaaslastel neid korraldada
- Klubis jagan tagasisidet, mis aitab õppida ja ei halvusta kedagi
- Arusaamatusi lahendan inimesega, kellega need tekkisid ja vajadusel palun abi eestvedajalt
- ei salli kui klubi liikmetest räägitakse halba nende

24 - ÕPIMEETOD ESIKAANELUGU

Eesmärk	Selle harjutuse tulemusel loovad osalejad: <ul style="list-style-type: none">• ühtse visiooni sellest, milliseid muutusi nad saavad teha keepleklubis käimise ajal• energia ja entusiasmi projekti suhtes
Millal kasutada	Tuleviku visualiseerimisel, eesmärgistamisel, keepleklubi eesmärgi seadmisel
Mida vajad	<ul style="list-style-type: none">• värvilist paberit, post-it märkmepabereid• värvilisi markereid, pliiatseid, kriite, jne.• teisi kunstitarbeid• väga suurt paberit – võid kleepida kokku suured loengutahvli lehed, millel on allpool toodud “esikaanelugu” pealkiri peal. Vajaminevate lehtede arv sõltub gruppide arvust
Aeg	1 tund: sissejuhatus 5 min, põhitegevus 45 min, refleksioon 10 minutit
Juhend	<p>Sissejuhatus</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tutvusta tegevust ning eesmärki.2. Tutvusta “Esikaanelugu” läbi stsenaariumi, mis on osalejatele arusaadav ja tuttav, näiteks: <i>“Kujuta ette, et on aasta 2013. Sa oled teel kohtumaks paari oma sõbraga ja sa kõnnid mööda ajalehekioskist. Sa peatud, et osta oma lemmik ajakiri ja suudad sa seda uskuda või mitte, aga esikaanel on lugu sinu keepleklubist ning kui suure positiivse muutuse see Sinu ellu tõi.”</i>3. Palu osalejatel ette kujutada seda esikaant ning selgita neile, et neil on nüüd võimalus luua ise “Esikaanelugu”, mida neile endile meeldiks näha <p>Tegevus</p> <ol style="list-style-type: none">1. Rühm jagab end väiksemateks 4 kuni 5 inimeselisteks gruppideks. Iga rühm võtab endale “esikaaneloo” lehe ja joonistamismaterjalid.2. Iga osaleja mõtleb 5 minutit oma isiklikule visioonile projektist ja sellele, mida temale meeldiks näha “Esikaanel”. Vajadusel küsib eestvedaja grupilt küsimusi, mis aitaksid neil mõelda suurelt, olla loovad ja jätkusuutlikud, nt. milline võiks olla kõige positiivsem muutus teie elus keepleklubis käimise tulemusena?3. Seejärel on gruppidel aega 30 minutit oma “esikaaneloo” väljamõtlemiseks.4. Gruppidel on 5 minutit aega otsustamiseks, kuidas nad esitavad oma “esikaanelugu” teistele ning seejärel tutvustab iga grupp 3 minutit oma lugu. <p>Kokkuvõtte</p> <p>Palu grupil mõelda kõikidele „esikaanelugudele“ ja kommenteerida nende elemente. Lõpetuseks koostab rühm ühise visiooni.</p>

25 - ÕPIMEETOD TUTVUMISMÄNG "MILLIST LOOMA MA ENDALE MEENUTAN"

Juhend	<p>Palu inimestel jaguneda paaridesse ja anna osalejatele kolm kuni viis minutit aega mõelda, milline loom kõige paremini teda kui inimest kirjeldaks ja millist looma meenutab paariline. Igal paaril on 5 kuni 7 minutit aega tutvustada teistele:</p> <ul style="list-style-type: none">• miks just see loom• millised omadused või käitumine tema juures annab võimaluse sellist paralleeli näha• millised on need loomad, kellega ta saab hästi läbi, miks• kes on vaenlased, miks• mis hääli need loomad teevad – eestikeelsed sõnad selleks <p>Üle aja ei tohi minna ning peab saama vastused kõigile küsimustele.</p> <p>Edasi võib minna mitut moodi:</p> <ul style="list-style-type: none">• Osalejad sätivad oma istumised ringi loomade järgi, kellena nad ennast kujutlesid ja nii, et on nende looduslikud vaenlased oleksid vähemalt kahe meetri kaugusel ja sõber-loomad lähemal. Soovi korral võivad klubilased lähtuda sellest ruumijaotusest kogu klubiürituse jooksul.• Osalejad arutavad paaris, milline õppija on või mida vajab õppimiseks tema või paarilise valitud loom. Paris arutelud võetakse kokku suures ringis.
Eesmärk	<ul style="list-style-type: none">• Tutvustada metafoori kui loovmeetodit, mis on ka keeleõppes hea töövahend• Tutvustada metafoori kui võimalust arutada asju turvalisemalt kui asjadest otse kõneldes• Harjutada loomade nimesid eesti keeles• Treenida omadussõnade kasutamist ja mõistmist• Tekitada avafaasis avatust ja meie-tunnet
Millal kasutada	Klubitegevuse algusjärgus üksteisega tutvumiseks, lõbusa meeleolu loomiseks
Mida vajad	Mõni naljakas loomafilm, paberit
Aeg	½ -1 h
Pane tähele	See meetod võimaldab näha üsna alguses, kuidas inimene ennast ja oma mõju teistele tajub. Samuti vähendab see tutvumisperioodi pinget, kuna ei pea kohe minema isiklikuks, vaid saab rääkida „ümbert nurga“, kujundeid kasutades.
Näiteks	Millised omadussõnad võimaldavad näha seda seost? Mida on väliselt sarnast? Mis on ühist tegutsemises? Söömiseelistused? Eluviis?

Juhend	<p>Anna igale osalejale pabertahvli leht ehk piisavalt suur leht ja palu tal kirja panna kaks tegevust, mille kaudu tema arvates saaks kõige paremini täita keepleklubile seatud eesmärgid. Selgita, et see on anonüümne ja hoia seda nii.</p> <p>Saada inimesed korraks ruumist välja ja pane kõik väljapakutud lahendused seinale või seintele. Kutsu klubilased tagasi ja palu neil 15 minutit vaikselt ringi kõndida ja lahendusi lugeda ning lisada uusi tekkivaid ideid kas olemasolevate lahenduste täienduseks või päris uusi.</p> <p>Anna neile veel 15 minutit, et nad saaksid lehtede alumisse ossa kirjutada selgitust paluvaid küsimusi, ettepanekuid, kommentaare. Ütle, et nad võivad kirjutada nii paljudele lehtedele, kui soovivad, aga ajapiirangust tuleb kinni pidada.</p> <p>Kui see 15 minutit on möödas, hakake ühest galerii otsast pihta ja lugege valjusti ette nii esitatud lahendus kui ka sellele tulnud kommentaarid. Loeb see, kes esialgse idee välja käis. Tema vastab ka kommentaaridele ja küsimustele.</p>
Eesmärk	<ul style="list-style-type: none">• Saada reaalseid lahendusi, mis on loodud kõiki kaasates ja koos• Praktiseerida keelekasutust reaalse probleemi lahendamisel• Äratada või suurendada huvi, indu ja kaasatust keepleklubi tegevuste suhtes• Harjutada nii aktiivset kuulamist, teiste ees esinemist, kirjutamist ja küsimuste küsimist
Millal kasutada	Kasutada võiks keepleklubi kooskäimiste algusjärgus, kui ollakse juba tutvunud, tuntakse end mugavalt ja ollakse valmis teadlikult panustama
Mida vajad	Pabertahvel
Aeg	1,5 -2 h
Pane tähele	Galeriimeetodil ajurünnak eeldab, et inimesed sõnastavad oma ettepaneku ja lahenduse enne selle väljaütlemist väga hoolikalt, mõtlevad kõigi väljapakutud lahenduste üle enne järele, kui nende kohta kommentaare annavad ning otsivad enda jaoks iva ehk on fokuseeritud peamisele.
Näiteks	Et muuta meeleolu avatumaks ja loomingulisemaks võib olla lubatud ka osaliselt kasutada sümboloid, joonistamist, märksõnu, liikumist, heli jms.

27 - ÕPIMEETOD INTERVJUU KÜLALISEGA

Juhend	Keeleklubilased teevad valiku võimaliku klubikülalise osas, kirjutavad talle ühiselt kirja või kutse, planeerivad kohtumisürituse ja valmistada individuaalselt ette küsimused, mida temalt küsida tahetakse.
Eesmärk	Vahetus keelekeskkonnas suhtlemine, aktiivse kuulamise treenimine; küsimuste harjutamine, ebakindluse ületamine võõrastega rääkimisel. Teiste klubiliikmete küsimuste ja tehtud keelevigade kuulmine aitab analüüsida ja lihvida oma pöördumisi külalisesineja poole.
Millal kasutada	Võib kasutada mitmetel puhkudel <ul style="list-style-type: none">• selliste teemade käsitlemiseks, mis on hetkel klubis aktuaalsed, mille suhtes on enamikul suur huvi, aga endi hulgas ei ole asjatundjaid• sellises klubitöö järgus, kus vajatakse vaheldust ja välist motivaatorit• eksperti võib „mängida“ ka keegi keeleklubilastest
Mida vajad	Mõned näidisintervjuud, näiteks paber kandjal või videoklippidena, võimalikud küsimuste variandid, vaatluslehed teistele keeleklubilastele tagasiside andmiseks.
Aeg	2h
Pane tähele	Ära sekku keeleklubilaste küsimuste esitamisega. Te peate saama teha vigu ja vigade parandusi, üksteist täiendada ja nõu anda. Nii õpite rohkem ja nii on lõbusam.
Näiteks	Külalisesinejaga kohtumise eelselt eri tüüpi küsimuste meeldetuletamine ja läbiharjutamine, vajalike väljendite proovimine, et nad tunneksid end turvaliselt ja mugavalt.

28 - ÕPIMEETOD ÜHISUURIMUS

Juhend	Anna klubiliikmetele ülesandeks koostada lühike küsimustik vene keelt kõnelevate inimeste eesti keele õppimise, rääkimise ja keeleoskuse edasiarendamise peamiste väljakutsete uurimiseks. Palu igaühel leida oma tuttavate seast inimesed (3), kellele see küsimustik täitmiseks anda, seejärel teha kokkuvõtted, analüüs ning valmistada rühmaöös ette tulemuste esitlus, järeldused ning see ette kanda.
Eesmärk	Innustada keeleklubilased koostööd tegema ja planeerima rollijaotust; harjutada läbirääkimise oskusi eesti keeles; praktiseerida kirjutamist ja teiste poolt loodud tekstide lugemist; teha küsitlusvorme ja analüüsida elulist informatsiooni, tegutseda reaalse tulemuse nimel. Üheks lisaeesmärgiks on saada ideid, kuidas oma keeleklubis sedasorti väljakutsetega paremini toime tulla.
Millal kasutada	Võib kasutada: <ul style="list-style-type: none">• keele praktiseerimiseks mistahes valitud kontekstis või teemavaldkonnas• lugemise ja kirjutamise intensiivseks harjutamiseks• koostöö ergutamiseks
Mida vajad	Paar näidisküsimustikku ja paberit.
Aeg	2-3 h
Pane tähele	Keeleklubilaste jaoks on väga oluline saada ennast võrrelda teiste eesti keele õppijatega ning omada võimalust kõnelda neil teemadel ilma isiklikuks minemata.
Näiteks	Uurimuse kokkuvõtet ja esitlust võib teha ka suuremas ringis, kuhu on kaasatud huvilised, kes täitsid küsimustiku.

Juhend	<p>Paku klubiliikmetele võimalus ühiselt kokandussaadet vaadata, seda kommenteerida. Juhi ise diskussiooni igaühe suhtest kokandusega ja lemmiktoitudest.</p> <p>Palu klubiliikmetel 2 erinevas töögrupis välja töötada vastasgrupile lihtsa üllatussöömaaja ettevalmistamine ja selle läbiviimine järgmisel klubiüritusel. Vajalik esitada ka kirjalik menüü. Üllatussöömajale peab igaüks kaasa tooma ja tutvustama oma ühe lemmikroa retsepti, mis pannakse „Klubi retseptiraamatusse“.</p>
Eesmärk	<p>Suunatud nii kuulamis-, kõnelemis- kui kirjutamisoskuste arendamisele. Võimaldab harjutada toidu ja kulinaariaga seotud sõnavõtra. Saab treenida teiste juhendamist ja instruksioonide andmist. Suurendab meie-tunnet.</p>
Millal kasutada	<p>Võib kasutada</p> <ul style="list-style-type: none">• mõne tähtpäeva või sesoonsete võimaluste ärakasutamiseks ja muu kultuuritaustaga seostamiseks. Näiteks. õunaaja ühisüritus, koos seenelkäimine ja kokkamine, vastlapäevatraditsioonidega tutvumiseks jms.• tubaste, ruumitegevuste vaheldusrikkamaks muutmiseks• eluläheduse sissetoomiseks- näit. tervislikust toitumisest kõnelemiseks, mõne selle valdkonna eksperdi küllakutsumine, tervislikest roogade retseptide vahetamine/kogumine, tervisliku toitumise soovitude otsimine ja kogumine
Mida vajad	<p>Videoklipid või DVD-d mõnest eestikeelsest kokandussaadest (ERR arhiivist vm.), paberit, mõnda kokaraamatut või kulinaariaajakirja, paar näidismenüüd</p>
Aeg	<p>Üks klubiüritus filmivaatamiseks ja ettevalmistuste planeerimiseks (2h) Teine klubiüritus üllatussöömaaja läbiviimiseks, oma roogade tutvustamiseks ja retseptiraamatu kokkupanekuks (2-3h)</p>
Pane tähele	<p>Kuna toidu ja söömise teema erutab kõiki inimesi, on väga hea siduda söögikultuuri muu kultuurikontekstiga, traditsioonidega, rahvusköövide mõjutustega vms.</p>
Näiteks	<p>Levinud sõnad restoranimenüüde mõistmiseks; köögiriistade nimetused; sagedased tegusõnad, mis on seotud toiduvalmistamisega; sarnased sõnad või sarnased road eesti ja vene või muu rahvuse köögis; eesti ja vene inimeste erinevad toitumisharjumused; üllatussöömaaja parima toidu valimine, oma maitseeelistuste põhjendamine, selle roa retsepti tutvustamine.</p>

Juhend	Selgita, et sa annad igale osalejale naljalugude nimekirja ja ühe loo. Nende ülesanne on lugeda see lugu läbi, anda see tagasi ja seejärel rääkida ühele kaaslastest see lugu oma sõnadega ümber. Järgmiste kaaslaste juures võivad nad rääkida kas loetud loo või mõnelt kaaslaselt kuulnud nalja. Nimekirjas tuleb maha tõmmata nende lugude pealkirjad, mis on juba kuulnud.
Eesmärk	<ul style="list-style-type: none">• ladusa, voolava kõne harjutamine• kuulamisoskuse lihvimine, et oluline oleks tabatud• ümberjutustamine nii, et iva ja nali jääks alles
Millal kasutada	Naljade või muude lugude, näiteks erandlike või naljakate töö- või igapäevaolukordade, oma sõnadega ümberjutustamist võib kasutada: <ul style="list-style-type: none">• motivatsiooni ja positiivse õhkkonna tekitamiseks• pingevaba ja ladusa suhtlemise toetamiseks• ajavormide õppimiseks, kui ülesanne on rääkida kogu lugu näiteks minevikuvormis• mingite teemavaldkondade kokkuvõtmiseks või sisse juhatamiseks
Mida vajad	Koopiad erinevatest naljalugudest, et oleks vähemalt igale osalejale üks nali. Pealkirjad võiksid olla meeldejäädavad. Iga ühele üks koopia nende naljade nimekirjast.
Aeg	40-60 minutit
Pane tähele	Lugude valikul lähtu konkreetsest rühmast, teemade päevakajalisusest ja naljade mõistetavusest.
Näiteks	Nimekirja lehel võib lisaks kuulnud lugudele märgistada ära ka need naljad, mis ise sai teistele edasi räägitud. Lõpus võib teha veel hääletuse parima loo väljavalimiseks ja seeläbi lihvida väljendite kasutamist, mida läheb tarvis oma seisukohtade põhjendamiseks või valikute õigustamiseks.

31 - ÕPIMEETOD VIDEO KUULAMINE JA VAATAMINE

Juhend	<p>Ütle klubilastele, et hakkate koos vaatama lühikesi filmiklippe ja nendega seoses täitma teatud ülesandeid. Kirjuta pabertahvlile mõned küsimused, millele nad peavad filmi ajal leidma vastused.</p> <p>Pane film käima, aga üllata neid sellega, et nad kuulevad ainult häält ega näegi pilti. Lase neil vastata küsimustele:</p> <ul style="list-style-type: none">• Mis toimub?• Palju inimesi on selles stseenis?• Kus tegevus toimub?• Milliseid helisid nad märkasid? Mis neid häält või tekitada jms. <p>Katkesta film.</p> <p>Lase paarilistel vastuseid omavahel võrrelda ja arutada ka kogu grupis võimalike vastusevariantide üle. Aga ära avalda õigeid vastuseid.</p> <p>Nüüd lase klubilastel paarides teineteisele kirjeldada, kuidas film jätkuda võiks. Seejärel pane film uuesti käima, aga seekord häälega ja lõpuni ning lase filmi vaatamise järel osalejatel hinnata, kui täppi neil läks.</p>
Eesmärk	<p>Õppida järelduste tegemisel kasutatavat sõnavara</p> <ul style="list-style-type: none">• Treenida kuulamist• Tõsta motiveeritust läbi uudse ja põneva tegevuse• Harjutada paarisarutelu
Millal kasutada	<p>Võib kasutada teatud konkreetsete teemadega seotud sõnavara arendamiseks, grammatiliste nüansside õppimiseks, ajavormide õppimiseks vms. sõltuvalt valitud filmide eripärast või suunitlusest</p>
Mida vajad	<p>Tehnilised abivahendid, näiteks arvutit, arvutikõlareid, internetiühendust ja videode valikut Youtube'ist või eelsalvestatud videoklippe.</p>
Aeg	<p>1h</p>
Pane tähele	<p>Sama meetodikat saab rakendada mistahes filmide vaatamisel dvd-lt või arvutist. Oluline on võimalus filmi näitamist katkestada.</p>
Näiteks	<p>Kasutada võib ka päevakajalisi või põnevaid eestikeelseid videoklippe meediast, kus on rohkem tegevust ja inimesi kui lihtsalt intervjuudes.</p>

Juhend

Kasuta erinevaid eestikeelseid on-line ajalehti ja ajakirju, et tutvustada neid keeleklubilaste ja aidata neil leida oma maitseeelistustele vastavaid väljaandeid. Prindi välja huvipakkuvaid aktuaalseid artikleid, nende pealkirju või valikut lugejate kommentaaridest diskussiooni algatamiseks.

Võimalikud tegevused:

1. Tõsta ühele lehele kokku palju erinevaid artiklite pealkirju ja jäta igast pealkirjast mingi oluline sõna välja. Jaota osalejad väiksematesse rühmadesse ja palu igal rühmal pakkuda pealkirjades puuduva sõna asemele omapoolne variant ja lisaks käia välja mingi humoorikas versioon. Kogu vastused kokku ja palu samadel rühmadel anda punkt iga täppi läinud vastuse ja humoorika variandi eest.
2. Vali mõni lühike põnev, ebatavaline või intrigeeriv lugu, nopi sealt välja kuni 8 võtmesõna, kirjuta need pabertahvlile ja lase 3-4 liikmelistes rühmades kirjutada nende sõnadega lühilugu. Lase igal grupil see ette kanda ja seejärel loe ette originaallugu.
3. Aarete jaht – palu klubilastel ajalehtede teemalise ürituse eel leida meediast
 - üks eriline töökuulutus
 - üks halb uudis
 - oma lemmikuudis
 - midagi, mis tõeliselt üllatas või vihastas
 - huvipakkuv sõnum mingi staari kohtaKlubiüritusel tutvustavad kõik teistele oma noppeid.

4. Prindi välja piisav hulk intrigeerivaid või skandaalseid lühiuudiseid ja lugusid. Anna igale klubilasele üks lugu ja lase seejärel tal tutvustada väga lühidalt oma loo iva kasutades selliseid väljendeid nagu: *kas te teadsite, et ...; olete kuulnud, mismoodi ...; arvake ära ... jms.* Arutage läbi ka võimalikud fraasid, millega seesuguste lugude peale reageerida: *Sa teed nalja! kas tõesti! Ma ei tahaks uskuda! Seda on raske tõeks pidada jms.*

Eesmärk

- Toetada keeleklubilaste aktiivsust meediaväljaannetega tutvumisel
- Väärtustada lugemist kui ühte olulisemat keeleoskuse arendamise võimalust
- Muuta lugemisülesanded mängulisemaks
- Harjutada kirjutamist
- Treenida olulise märkamist

Millal kasutada

Võib kasutada mõne konkreetse teema sissejuhatuseks,

Mida vajad

Paljundatud lehed pealkirjadega, lugudega jne.

Aeg

1 – 2h

Pane tähele

Oluline on julgustada keeletegevust lugema eestikeelseid meediaväljaandeid ka väljaspool klubi tegevust.

Näiteks

Toeta neid jälgima oma lehelugemise harjumusi, et kinnistada tulemuslikke võtteid:

- kui sageli nad kasutavad lehe lugemisel sõnaraamatut
- kas nad kirjutavad võõrad sõnad või väljendid üles
- kui hästi neil õnnestub saada aru loo mõttest

33 - ÕPIMEETOD KÜSIMUSTE LAEGAS

Juhend	<p>Palu kõigil leida endale paariline ja igal paaril sõnastada küsimused ühe sobiva teema kohta:</p> <ul style="list-style-type: none">• sõnavara või grammatika• klubis läbitud teema• kodus õpitu• elamus või kogemus• või muu <p>Iga inimene võtab laekast küsimuse ja püüab sellele anda vastuse.</p>
Eesmärk	<p>Võõrkeele omandamisel puutuvad inimesed kokku suure hulga informatsiooniga, nad kuulevad ja loevad palju uusi asju. Kõik uus vajab organiseerimist. Vahel mõned asjad ununevad. Küsimine ja vastamine aitab teavet organiseerida ja unustatud talletada.</p>
Millal kasutada	<p>Küsimuste sõnastamist võib kasutada mitmetel puhkudel:</p> <ul style="list-style-type: none">• enne mingi teema või päeva alustamist, et hinnata seda, mida osalejad oskavad ja mis vajab õppimist, millistele teadmistele nad tuginevad ja mis on nende ootused• päeva keskel sõnastatud küsimused näitavad, nii klubi mentorile kui osalejale, kas ja mida on sel päeval õpitud, kas õpiviisid on sobivad ja millised on ootused• päeva või teema lõpus formuleeritud küsimused heidavad valgust sellele, kuidas vastavad õpitulemused seatud sihtidele
Mida vajad	<p>Kirjutusvahend, paber ja laegas.</p>
Aeg	<p>Kuluta sissejuhatuseks kaks minutit, küsimuste kirjapanekuks viis minutit. Küsimustele vastamisele kuluv aeg sõltub rühma suuruselt ja küsimuste keerukusest.</p>
Pane tähele	<p>Välgi abstraktseid küsimusi nagu lilled, linnade või ametite nimed. Asenda need inimese kogemuse ja igapäeva eluga seotud küsimustega või sea küsimus konteksti. Nii õpivad inimesed paremini.</p> <p>Küsimuste vastamise tulemusena on näha, kui hästi midagi osatakse või teatakse. Hea on juba enne ülesannet teha mõned kavad, mida teha tulemustega.</p> <p>Mõni võib küsimustele vastata liialt lühidalt. Kui ootad pikemat vastust, anna sellest tead enne vastamist. Napi vastuse korral võib rühm esitada lisaküsimusi.</p>
Näiteks	<p>Kus möödus sinu lapsepõlv? Mis teeb sinu töö keeruliseks? Mis on raskemad tööd või tegevused? Millal ja kuidas õppisid oma hobi (kalapüük, tehnika, sport, käsitöö, aiandus, kalastamine)? Räägi enda elust üks lugu. Kääna sõna õpetaja, raamat, kurjategija või mõnda muud sõna nii mitmuses kui ainsuses. Tee iga käände kohta lause või seo kõik üheks jutuks.</p>

Juhend	<p>Lepi varem kokku arutelu teema. Valmista ette töölehed diskussiooniratastega, kus on kirjas 8-10 väidet kõnealuse teema kohta. Paiguta need väited segmentideks jaotatud ringi sisse, nii et igal jaotusjoonel on üks lause. Diskussioonirattaid võivad valmistada ka klubilased ise. Klubi päeval jaga diskussioonirattad osalejatele ja palu neil individuaalselt märkida ringi igale joonele, mil määral nad selle joone kohal oleva väitega nõus on. Selleks lepi kokku, et ringi tsentrum tähendab "pole üldse nõus", ringi välisäär "täiesti sama meelt" ja keskel "pole selget seisukohta".</p> <p>Arutelud võib toimuda paarides. Näiteks:</p> <ul style="list-style-type: none">• paarilisega, kellega on kõige sarnasem diskussiooniratas või• paarilisega, kellega on kõige erinevam diskussiooniratas või• kogu rühmaga, kus mõttelises ringis astub igaüks põrandal märgistatud joonel sellesse punkti, mis on vastavuses tema seisukohaga. Seejärel selgitavad kõik kordamööda oma valikut.
Eesmärk	<ul style="list-style-type: none">• Harjutada kirjutamist, kuulamist ja oma seisukohtade ladusat põhjendamist• Pakkuda eesmärgistatud diskussiooni• Luua mänguline õhustik ja tolerantne tugivõrgustik ülekerkinud aktuaalsete teemade üle arutamiseks• Märgata tundlikumalt eri teemadest ja inimeste erinevustest lähtuvat keelekasutust• Toetada spontaanset eneseväljendust emotsionaalses keelekeskkonnas
Millal kasutada	<p>Võib olla väga efektiivne selliste teemade käsitlemisel, kus inimestel võivad olla väga erinevad ja vastandlikud seisukohad ning kus on potentsiaali vaidlemiseks. See meetodika annab hea raamistuse ja reeglid, kuidas vaidlemist teha mänguliselt ja teatud korduste kaudu reaalselt õppida enda arvamuste avaldamise ja diplomaatliku vaidlemise jaoks sobivaid väljendeid ja pöördumisi.</p>
Mida vajad	<p>Aruteluteemat või teemasid ja ettevalmistatud diskussioonirattad.</p>
Aeg	<p>1-2 h</p>
Pane tähele	<p>See meetodika annab võimaluse enne arutelu pisut läbi mõelda ja formuleerida täpsemalt oma isiklik hetkearvamus.</p>
Näiteks	<p>Milliste keeleliste väljendite ja pöördumiste kaudu õnnestus panna teine inimene veelkord oma seisukohta vaagima ja võib-olla ka teda ümber veenda? Millised verbaalsed väljendused panevad partneri lukku ja viivad kaitsesse?</p>

35 - ÕPIMEETOD MÕTTEKAART

Juhend	<p>Palu klubilastel moodustada paarid ja keskenduda oma praegusele tööle, reisile, eesti keele õppimisele või hobile. Igaüks valib ühe teema ja teemaga seotud märksõnad paberile nii nagu paigutaks need maakaardile erinevatesse kohtadesse. Neid lehti tuleb teha kaks ühesugust. Ühe annab paarilisele ja teise jätab endale.</p> <p>Seejärel lisab igaüks oma lehe märksõnale sõnu juurde ja teeb need lauseteks, mis kirjeldavad teemat ja emotsioone. Palu sama teha partneri käest saadud lehel olnud sõnadega. Valmib kaks lühilugu – versioon enda ja partneri elust.</p> <p>Palu neid paarilistel teineteisega jagada, võrrelda ja tähendusi otsida.</p>
Eesmärk	<ul style="list-style-type: none">• Parandada enesekohaste sõnade kasutamise oskust• Ergutada sõnalist loovust ja eestikeelseid mõttevooge• Treenida kirjutamist
Millal kasutada	<p>Võib kasutada</p> <ul style="list-style-type: none">• olukorras, kus on juba olemas usalduslik õhkkond ning on huvi üksteist paremini tundma õppida• emotsioonidega ja iseendaga seotud sõnavara suurendamiseks
Mida vajad	Paberit, pliiatseid
Aeg	1h
Pane tähele	<p>Meetod töötab paremini juhul, kui on olemas üksteist toetav, motiveeritud ja üksteisest huvitav koostööhustik.</p> <p>Välgi korraga kogu instruksiooni andmist, vaid lase teha etappide kaupa, nii et osalejad ei tea, mis järgnema hakkab.</p>
Näiteks	<p>Lugude võrdlemisel palu tähistada kujunenud mõttevoogude kaardil kõige olulisem nii iseenda kui ka paarilise kohta või võrrelda, kui täpselt kumbki on teineteise mõttevood ära arvanud. Kogu harjutuse võib teha humoorikas võtmes.</p>

Juhend

Tee klubilastele ettepanek katsetada uute sõnade õppimist mõningaid mnemotehnilisi võtteid rakendades.

Lase väikestes rühmades pakkuda välja 3-5 teemavaldkonda, milles neil oleks kõige enam sõnavara juurde vaja. Leidke kõikides gruppides väljakäidud teemade ühisosa ja tehke sealt üks valik. Palu väikestes gruppides nende emakeeles suurele pabertahvli lehele kirja panna näit. 20 sõna, mida valitud teemaga seoses vaja oleks ja mida eesti keeles ei teata. Pane kõikide gruppide lehed seintele ja lase galeriimeetodit kasutades kirja panna nii palju eestikeelseid vasteid kui hetkel grupis teatakse ning märgistada igaühel ära 5 tema arvates kõige olulisemat sõna selle teema puhul. Valige konsensuslikult 20 sõna välja, kirjutage kõigile eestikeelsed tõlked taha ja pange võimalikult nähtavale kohale.

Tutvusta klubilastele paari mnemotehnilist võtet. Ja lase neil eelnevalt väljavalitud sõnadest vähemalt pooled jätta meelde neid tehnikaid kasutades.

SEOSTAMINE - Leia õpitava sõnaga sarnane, sõna oma emakeelest ja loo nende kahe sõna vahel seos – kas visuaalne või mingi lühikese lause kaudu vms. Jäta uus eestikeelne sõna selle loodud kujundi või pildi kaudu meelde.

Näit. arvutiga seotud sõnade õppimisel :

Klaviatuur – Klafira kunstküüned klõbisesid klaviatuuril

Kuvar – Побар(vene keeles kokk) - paksu koka pilt täitis kogu kuvari (vene k.)

Kursor – Kypc kypcopa jne.

RUUMI PAIGUTAMINE - Visualiseeri, kujuta uut sõna ja selle tähendust ette paigutades ta enda jaoks tuttavasse keskkonda, tuttavasse ruumi, näiteks oma korterisse või oma linnaruumi. See aitab struktureerimise ja korrastatuse kaudu neid sõnu või nende taga olevaid asju, tegevusi või muud paremini meelde jätta ja kinnistada. Kõige rohkem on sellest tehnikast abi, kui lähtud visuaalide loomisest oma isiksusest, oma eelistustest ja huumorimeelest.

Näit. erinevate garderoobi kuuluvate esemete õppimine eesti keeles. Kujuta ette:

Veidrad vembud minu korteris.

Nõudekappi avades kukuvad välja sokid, sukad. Ahjuuks ei lähe kinni, sest see on täis minu saapaid ja kingi. Köögiburettidele on keegi selga pandud minu miniseelikud. Siidiöösärk ripub laelambi küljes. Krüsanteemipotid on asetatud minu kübaratesse. Tuppa astudes jään tummaks – diivani patjadel on seljas minu pidukleidid. Keegi on kõik minu sallid ja siidirätid sidunud ümber toapalmi tüve kikäpsudeks – nagu kümme Toomas Henrik Ilvest oleks külas. Teksased ja triibulised viigipüksid tantsivad nurgas tangot.jne.

Eesmärk

- Teadvustada täpsemalt, millist sõnavara kellelgi kõige rohkem napib
- Harjutada paari-kolme meetodit uute sõnade meelde jätmiseks
- Motiveerida ja toetada üksteist erinevate personaalsete nippide ja võtete jagamisega
- Tõsta motiveeritust teistsuguse ja kaasahaarava meetodika kaudu
- Treenida paaris- ja rühmaarutelu

Millal kasutada

Võib kasutada teatud konkreetsete teemadega seotud sõnavara arendamiseks, saja kõige enam suhtlemises vajamineva sõna õppimiseks vms.

Mida vajad

Paberit

Aeg

1h

Pane tähele

Kuna mnemotehniliste võtete õppimine toimib paremini omaette, individuaalselt proovides, anna klubilastele võimalus seda iseseisvalt teha, aga jagada pärast oma kogemusi paarilisega või suures grupis.

Näiteks

Mnemotehniliste võtete mõned näited võiksid olla humoorikad, et tõsta motivatsiooni ja huvi asja vastu. Võib kutsuda mõne külalise, keeleõpetaja, kes räägib oma kogemustest mnemotehniliste võtetega seoses.

37 - ÕPIMEETOD ROLLIMÄNGUD

Juhend	<p>Rollimängud on väga hea igipõline aktiivõppemeetod, mis kaasab osalejad ja võimaldab saada kogemuse turvalises keskkonnas etteantud situatsiooniga seoses. Rollimängud on turvaliseks ja praktiliseks võimaluseks, et õppida keelt.</p> <p>Rollimänge saab väga erinevalt läbi viia. Näiteks võivad situatsiooni pakkuda keepleklubi osalejad vastavalt nende enda huvile ja arenguvajadusele. See võib olla kuitahes lihtne ja igapäevane nt. kuidas tellida taksot eesti keeles? Või kuidas täita mõnda tööga seotud ülesannet.</p> <p>Rollimänge võib läbi viia ka selliselt, et iga osaleja või grupp saab kirjapandult ühe olukorra kirjelduse ning peab selle lavastama etteantud aja jooksul või leidma selle olukorrale lahendused ning need ette mängima.</p> <p>Oluline on osalejate kaasatus, mida aitab tagada nende osalus rollimängu teemade valikus.</p>
Eesmärk	<ul style="list-style-type: none">• Tõsta motiveeritust teistsuguse ja kaasahaarava metoodika kaudu• Võimaldada osalejatel saada keelekogemus konkreetse olukorraga seoses ning teha seda turvalises keskkonnas
Millal kasutada	Võib kasutada teatud konkreetsete teemadega seotud sõnavara arendamiseks, kindlate igapäevaste olukordade läbimängimiseks keelelise eneseusalduse suurendamiseks
Mida vajad	Kokkulepitud teemasid, osatäitjaid
Aeg	0,5-2h
Pane tähele	<p>Oluline on rollimängu eel luua turvaline keskkond, kinnitades osalejatele, et tegemist on mänguga ning keepleklubi on ainus koht, kus tõesti saab ilma igasuguse riskita neid olukordi läbiproovida.</p> <p>Samuti on oluline rollimängu lõpus reflekteerida osalejate saadud kogemuse üle – mis tuli hästi välja, mida teen teinekord teisiti, kuidas veel võiks selles olukorras toimida?</p>

Töö läheb edukamalt, kui klubil on olemas oma töövahendid. Nii on tegevuste tempo paras, tegevused tulemuslikumad ja klubi liikmed enam innustunud.

Ruum

Klubi vajab ruumi kooskäimiseks ja keelepraktika läbiviimiseks, samuti väikeste klubiürituste korraldamiseks, külalise vastuvõtmiseks või lauluõhtu tegemiseks. Ruumis on igale inimesele tool.

Tehnika

Klubi töö on efektiivsem kui klubi ruumis on arvuti, internet, arvutikõlarid ja esitlustehnika. Tehnikat saab kasutada mitmeteks internetiga seotud tegevusteks ja erinevate õpistrateegiate harjutamiseks nagu klubi blogi kirjutamine, video kuulamine ja vaatamine, ajakirja artikli analüüsimine ja selle alusel arutlemine või Youtube'ist karaokelaulu harjutamine.

Klubil peaks olema võimalus laenata mikrofoni, et harjutada koos keelepraktika salvestamist ja salvestuse kasutamist kuulamispraktikaks individuaalselt ja rühmas.

Läheb vaja:

- arvuti
- internet
- arvutikõlarid
- mikrofon
- esitlustehnika

Paberid ja kirjutusvahendid

Klubi diskussioonideks ja interaktiivseteks harjutusteks läheb vaja suuri paberilehti, näiteks pabertahvli lehed või muu taaskasutust leidev paber nagu plakatid või tapeedirullid, mille valgele poolele saab kirjutada. Kirjutamiseks sobivad erinevat värvi pabertahvli markerid. Interaktiivseteks ülesandeks vajatakse ka vihikulehe suuruseid paberid, näiteks sobivad printeripaberid ja värvilised paberid.

Paberite seinale või põrandale seadmiseks sobivad paberist maalriteibid ja vastavad heledast kleepuvast massist kinnitamisvahendid.

Läheb vaja:

- pabertahvli suurust paberit
- vihikulehe suurust paberit
- erinevat värvi pabertahvli markerid
- tavalised kirjutusvahendid, näiteks pastapliiatsid või pliiatsid
- paberite seinale kinnitamise vahendid nagu maalriteip või kleepmass

Ülejäänu

Klubi tegevuste jaoks võib vaja minna suuri ruume, transporti või tänavaürituseks luba. Selliseid tegevusi teeb klubi koostöös kohaliku omavalitsusega, ettevõtjatega või klubi tegevust toetavate organisatsioonidega. Ühiskülastuste ja oma sõitude kulusid saavad klubilased kanda ka ise.

39 - ENNASTJUHTIVA ÕPPIJA NÄDALA NÄIDISKAVA

Nädala näidiskavad

Keele õppimiseks soovitatakse praktiseerida nii kuulamist, kirjutamist kui lugemist, kuid ka suhtlemist. Näidiskavadesse on neist igast midagi põimitud.

Üks toiduvalmistamisest huvituv klubi liige huvitub toidublogijate tegemisest ja kodu ehtimisest. Tema kui ennastjuhtiva õppija nädala näidiskava võib välja näha järgmiselt.

Mida ma teen eesti keeles sel nädalal:

1. Loen iga päev internetist viisteist minutit uudiseid, näiteks ajalehest Postimees kaks nn esilehe uudist.
2. Esmaspäeval helistan Skype'ga oma Skype sõbrale ja me räägime looduspaikade külastamisest viisteist või kolmkümmend minutit.
3. Teisipäeval valmistan ette klubi üritust või ülesannete. Ettevalmistus võtab aega ühe tunni.
4. Kolmapäeval osalen klubi üritusel kaks ja pool tundi.
5. Neljapäeval vaatan TV-st viisteist minutit Vladimis Koržetsi õpetusi kalaroogade valmistamisest.
6. Reedel loen internetis toidublogijate tegemisi kolmkümmend minutit. Iga kord kirjutan ühele sissekandele vastuse või kommentaari kas sissekande, retsepti või enda toidutegemise katsetuste kohta.
7. Pühapäeval vaatan TV-st viisteist minutit eestikeelseid uudiseid ja loen ühe tunni eestikeelset ajakirja "Kodukiri".

Tundmatud sõnad kirjutan üles ja tõlgin. Hiljem kontrollin mitmel korral, kas nad jäid mulle meelde.

Arvutimängu ja sotsiaalmeedia huvilise inimese nädala näidiskava võib näha välja teistsugune, näiteks selline:

1. Loen iga päev ühe uudise Delfi uudiste portaalist ja kuulan kümme minutit uudiseid kas raadiost või TV-st.
2. Iga päev suhtlen Facebook'is oma sõpradega, loen postitatud teateid ja viiteid, kirjutan sõnumeid ja postitan seinale teateid. Aega võib kuluda mõned minutid või isegi tund.
3. Kolmapäeval mängin Second Life's ja suhtlen seal ainult eesti keeles.
4. Neljapäeval valmistan ette järgmise nädala klubi ürituseks ja säutsun sellest Twitteris. Lindistan ettevalmistuse.
5. Reedel vaatan ja kuulan kahte eestikeelset laulu Youtube'st, seni kui saan aru sõnadest. Selleks tõlgin tundmatud sõnad.
6. Laupäeval mängin Second Life'is ja kuulan salvestatud õppeülesannet.
7. Pühapäeval kirjutan kümme rida teksti oma blogisse, seekord uuest filmist, mida nägin.

Tundmatud sõnad kirjutan üles, või salvestan mobiiltelefoni ning hiljem tõlgin. Hiljem kontrollin mitmel korral, kas nad jäid mulle meelde.

40 - KLUBI PÄEVAKAVA NÄIDIS

Siin on üks võimalik klubi päevakava. Sa võid kasutada seda inspiratsiooniks või ka klubipäeva läbiviimiseks.

Aeg

2 ½ tundi

Kava

1. Sissejuhatav mõtete ja kogemuste jagamise ring. Kestab kokku 10 minutit, kus iga inimene räägib pool minutit kuni minut.

Istutakse ringis ja igaüks ütleb keelepraktikaga seoses lühidalt:

- kui palju on ta oma mõtetega tänaste klubitegevuste juures
- kuis on läinud eesti keele iseseisev õppimine ja kas plaanitud tegevused said tehtud
- kas sai tehtud midagi uut või teistmoodi

2. Diskussiooniratta õppemeetodit kasutades vestlemine ja väitlemine intrigeerivatel teemadel. Kestab kuni kaks tundi.

Seda võib teha ruumis ringi ette kujutades ja keskkoha ning sektorid ära märkides. Nii on inimestel kergem olla aktiivne.

3. Peale ülesannet isutakse klubipäeva lõpetamise ringi, kus päevast kokkuvõtete tegemiseks räägib iga klubi liige pool minutit või minuti

Jagatakse muljeid ja kogemusi:

- kuidas läks tänane keelepraktika, kas oli üllatusi
- mida kogemusest järeldada

Selleks võib kasutada reflekteeriva praktika või õppimise ringi.

4. Seejärel lepitakse kokku järgmise klubikorra tegevus ja ettevalmistus

Ettevalmistus

Loe läbi diskussiooniratta õppemeetod. Eelmisel kohtumisel valib klubi diskussiooniratta teemad, näiteks eestvedaja ettevalmistatud teemade hulgast, klubi aruteludest või klubi liikmete ideedest.

Eestvedaja või klubiliikmed valmistavad järgmiseks korraks ette kolm diskussioonirattast, kus iga ratta teema kohta on esitatud kaheksa kuni kümme väidet.

Kõik klubiliikmed valmistavad iseseisvalt ette antud teemadel väitlemiseks, st. oma arvamuse põhjendamiseks ja seda arvamust toetavate allikate väljatoomiseks. Selleks täiendatakse sõnavara ja loetakse tekste, et olla argumenteerimisel sõnaosav.

Teemade näited inspiratsiooniks: Eesti keel on õppimiseks üks raskemaid keeli. Tänapäeva noorus on hukas! Usun, et koerad mõtlevad ja saavad inimese mõtetest aru. Minu elu juhin ma ise, mitte asjaolud minu ümber.

Iga keeleklubi liige

- kirjutab üles oma pikaajalised eesmärgid eesti keele oskuse ja Eestimaa tundmise kohta ning selle, kuidas või millisest tegevustest tunneks ta ära, et nüüd on ta pikaajalisele eesmärgile lähemale jõudnud.

Näiteks võib kavandada, et “saan rääkida eestikeelset dialoogi, st oskan Skype sõbraga rääkida eesti keeles ja mõistan kuulnud”, “mõistan eesti keelseid ajalehetekste ja artiklit lugedes vajan sõnaraamatut paaril korral”, “oskan kirjutada kirja kirjasõbrale ja ametikirja” või “sooritan kodakondsuseksami”, “tean ja oskan eesti keeles kirjeldada eesti riigi territoriaalset jaotust” või midagi muud, mida on vaja kodakondsuseksami sooritamiseks.

- kavandab eesmärgini viivad tegevused, nii need, mida ta teeb rühmas kui ka need, mida teeb iseseisvalt
- põhjendab ehk kirjeldab nende tegevuste eesmärke
- kirjeldab tegevuse kestvust, perioodi või kordade arvu
- teeb kokkuvõtte sellest, kuidas läks; näiteks, kuidas keeleoskus arenes ja mille järgi ta selle ära tunneb või mis oli raske ja mis kerge, mis läks ootuspäraselt ja mis üllatas jne.

Eesmärkide seadmiseks saab kasutada töölehte “Minu eesti keele õppimise eesmärgid ja tegevused nende saavutamiseks”.

Soovitus on täita tabelit tihti, alguses paari nädala tagant ja korruga lisada juurde vaid väike arv tegevusi, et jõuaks õppida järjepidevust, leiaks sobivaid õpiviise ja kujuneks igapäevane õppimisharjumus.

Inimesed täidavad töölehel olevat tabelit erinevalt - üks alustab põhjendustest, teine tegevustest. Tähtis on, et leitaks tegevustele eesmärgid ja et sealjuures nähakse mitmeid erinevaid õpivõimalusi. Väga oluline on, et need tegevused sisaldaksid igapäevast keeleõpet või -praktikat.

Peale korduvat eesmärgistamist avaldab see oma mõju igapäevasele elule - inimene hakkab juhtima õppimist teadlikumalt ja meeles hoidma igapäevast õppimisvajadust.

Näiteks saab iseseisvateks tegevusteks kirjutada

- Teen iga päev midagi eesti keele õppimiseks
- Loen iga päev ajalehti
- Kuulan või vaatan igapäevaselt eestikeelseid saateid
- Teen iga päev sissekandeid Facebook'i
- Kolme kuu jooksul loen läbi eestikeelse raamatu
- Räägin müüjaga eesti keeles iga kord kui poes käin
- Suhtlen Skype sõbraga kaks korda nädalas
- Vaatan kord nädalas katkendit eestikeelsest filmist ja kirjutun üles tundmatud sõnad, leian neile vasted ja õpin need ära
- Vaatan kord kuus eestikeelset teatrietendust
- Iga päev tõlgin kirjalikult emakeelset teksti, näiteks pool tavalist lehte, eesti keelde
- Mängin Second life's eesti keeles, suhtlen seal nii kirjutades kui rääkides
- Teen nädalas seitsekümmend sähvikut, moodustan nendel olevatest sõnadest kirjalikke eestikeelseid tekste
- Õpin nädalas ühe eestikeelse laulu
- Iga kord, kui kuulen või loen võõrast eestikeelset sõna, kirjutun selle üles, tõlgin ja õpin seda kasutama eesti keeles rääkides. Kord kuus vaatan üles sõnad, mis olen üles tähendatud ja kontrollin, kas tean nende tähendust

Tegevusteks ja põhjenduseks võivad olla:

- tegevus- internetist iga päev eestikeelse ajalehe lugemine, põhjendus ja eesmärk - tundmatute sõnade õppimine, sõnavara suurendamine, teksti mõistmise parandamine, teksti grammatilistest näidetest õppimine
- tegevus- iga päev eestikeelse televisioonisaate vaatamine põhjendus ja eesmärk - kuulud kõne mõistmine, tundmatute sõnade õppimine, hääldusega harjumine ja selle õppimine
- tegevus- päevas kord või kaks Twitterisse sõnumi saatmine põhjendus ja eesmärk - võimaldab keelt praktiseerida iga päev, sest seda saab teha pea igal pool

42 - MINU EESTI KEELE ÕPPIMISE EESMÄRGID JA TEGEVUSED NENDE SAAVUTAMISEKS

1. Suurem eesmärk.

2. Tegevused, mida teen, et suurema eesmärgini jõuda

TEGEVUS	PÕHJENDUS	AEG, PERIOOD VÕI KORDADE ARV	KUIDAS LÄKS

43 - KEELEKLUBI EFEKTIIVSUSE MÕÕTMISE METOODIKA

Keeleklubide tulemuslikkuse mõõtmisel on abiks neli erinevat tagasisidelehte.

Tagasisidelehed on järgmised:

- 1) Klubis osaleja enesehinnanguleht – täitmiseks nt. kord kuus enne individuaalset vestlust keeleklubi juhendajaga. Võimaldab igal osalejal anda hinnangu enda panusele, aktiivsusele ja õpioskustele ning õpitulemustele ning klubimetoodika sobivusele.
- 2) Klubi eestvedaja ja klubil liikmete tagasiside klubis osalejale – täitmiseks nt. kord kuus enne individuaalset vestlust keeleklubi osalejaga. Võimaldab klubijuhil ja osalejal analüüsida individuaalset arengut ning vajadusi. Aluseks järgmiste tegevuste seadmisel ja vestluse läbiviimisele.
- 3) Klubi eestvedaja tagasisideleht – täitmiseks iga keeleklubi koosviibimise järgselt. Võimaldab eestvedajal hinnata enda sooritust, klubi tegevusi ja metodikaid ning panna kirja olulised tähelepanekud järgmisteks kordadeks.
- 4) Tööandja tagasisideleht – täitmiseks protsessi alguses ja lõpus. Võimaldab saada täiendava nõ. kõrvaltvaataja hinnangu klubiliikme keeleoskuse arengule ning kultuurilisele lõimumisele.

Lisaks soovitame kord kuus või kahe kuu tagant läbi viia lühikesed neljasilma-vestlused iga keeleklubis osalejaga. Neid vestluseid alustab klubi eestvedaja ja jõudumööda ning klubi edenedes annab need üle klubilastele. Selleks leiab iga klubi liige paarilise, kes viib temaga läbi sügavama vestluse õppimisest ja lõimumisest. Vestluse teemad on töölehele "Neljasilma-vestlused".

44 - KLUBI TULEMUSLIKKUS MINU HINNANG KEELEÕPPE TULEMUSLIKKUSELE JA OSALEMISELE KLUBIS

Hinnangulehe täitmisel saab aluseks võtta täidetud töölehe "Minu eesti keele õppimise eesmärgid ja tegevused selle saavutamiseks"

Kui aktiivseks hindan oma osalust keepleklubi tegevustes antud perioodil?

1 Üldse mitte aktiivne	2	3 Keskmine	4	5 Väga aktiivne
---------------------------	---	---------------	---	--------------------

Kui tulemuslik ma olin oma eesmärkide saavutamisel (anna hinnang 5-palli skaalal)?

1 Ei õnnestunud ükski eesmärk/ Arengu puudus	2	3	4	5 Täitsin kõik seatud eesmärgid/ areng on olnud suur.
---	---	---	---	--

Kui palju aitasid mind eesmärkide saavutamisel keepleklubi tegevused?

1 Üldse mitte	2 Mitte eriti	3 Nii ja naa	4 Olid abiks	5 Väga palju
------------------	------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Millised keepleklubi ja individuaalsed tegevused olid kõige kasulikumad?

Milliseid positiivseid kogemusi sain keepleklubis osalemisest?

Milliseid takistusi esines?

Kui motiveeritud olen järgmisel perioodil keepleklubis osalema?

Üldse mitte 1	Mitte eriti 2	Nii ja naa 3	Pigem motiveeritud 4	Väga motiveeritud 5
------------------	------------------	-----------------	-------------------------	------------------------

45 - KLUBI TULEMUSLIKKUS MINU TAGASISIDE KLUBILASELE

Hinnatava klubilase nimi:.....

Hindaja nimi:.....

Kui aktiivselt ta keeleklubis ja selle tegevustes osales?

1 Üldse mitte aktiivne	2	3 Keskmine	4	5 Väga aktiivne
---------------------------	---	---------------	---	--------------------

Milliseks hindan tema keeleoskuse arenemist kui ka kultuurilise silmaringi laienemist?

1 Väga väheseks	2 Õige pisut	3 Keskmiseks	4 Areng on kindlasti toimunud	5 On toimunud suur areng
--------------------	-----------------	-----------------	----------------------------------	-----------------------------

Palun täpsusta oma arvamust. Milliseid arenguid saan välja tuua keeleklubis osaleja keeleoskuse ja lõimumisega seoses?

Milliseid takistusi ja piiravaid tegureid olen tema puhul märganud?

Muud tähelepanekud ja soovitused keeleklubis osalejale või klubi liikmetele seoses klubilase keeleõppega

Kui edukaks hindan tänast keeleklubi kohtumist

1 Üldse mitte	2 Mitte eriti edukaks	3 Nii ja naa	4 Pigem edukaks	5 Väga edukaks
---------------------	-----------------------------	-----------------	--------------------	----------------------

Mis õnnestus kõige paremini?

Kuidas sujus koostöö klubis osalejatega?

Millised tegevused/meetodid olid kõige suurema mõjuga?

Mida kavatsen järgmistel kohtumistel teisiti teha?

Mida olulist veel märkasid?

47 - KLUBI TULEMUSLIKKUS KLUBILIIKME TÖÖANDJA TAGASISIDE

Hinnatava nimi:.....

Hindaja nimi:.....

Kuidas hindate tema suutlikkust eesti keeles töötada?

Mis valmistab talle raskusi keeleliselt ja kultuuriliselt? Mis tuleb hästi välja?

Kui suureks hindate tema keeleoskuse paranemist viimasel ajal?

Palun täpsustage. Milliseid muutusi olete tähendanud?

Muud tähelepanekud ja soovitused.

Neljasilmavestlust juurutab klubi eestvedaja. Alustuseks võib ta paaril korral selle ise iga klubi liikmega läbi viia, hiljem saavad klubi liikmed valida endale arengupaarilise eneste hulgast ja teha neid vestluseid omavahel.

Näidisküsimused vestluse läbiviimiseks keeleklubis osalejaga

Enne kohtumist palu klubis osalejatel täita enesehinnanguleht ning täida ka ise iga osaleja kohta tagasisideleht. Vestluse juhtimisel võiksid võtta aluseks hindamislehtede sisu (klubis osaleja enesehinnangu lehe ja klubijuhi tagasisidelehe vastused). Aruta klubilasega läbi lehtede sisu ning püüa mõista, miks ta vastab nii. Too kindlasti välja positiivsed arengud ja edusammud. Seejärel keskendu kõige kriitilisemate teemade arutelule (nt. motivatsioon osaleda, eesmärkide saavutamine, takistajad ja nende ületamine, jms).

Näidisküsimused:

1. EESMÄRK

- Mis on Sinu pikaajaline eesmärk?
- Kuidas soovitud tulemus Sinu ettekujutuses välja näeb?
- Kui palju omad isiklikku kontrolli ja mõjujõudu selle eesmärgi saavutamisel?

2. TEGELIKKUS

- Milline on praegune olukord?
- Mis sellest hetke olukorrast sõltub?
- Mida Sa siiani oled ette võtnud?
- Milliseid takistusi või seesmiseid vastuolusid näed?
- Milliseid positiivseid kogemusi on Sul probleemide lahendamisel?

3. VÕIMALUSED

- Millised on Sinu valikud ja võimalused oma eesmärkide elluviimiseks?
- Kuidas saad ületada takistused?
- Mida veel võiksid ette võtta?
- Millised on iga lahendusvariandi eelised ja puudused?
- Millised on Sinu isiklikud ressursid, mille tundmine võiks probleemi lahendamisel oluline olla?
- Mis siis kui ...? (Aeg, mõjujõud, raha, jne)

4. TAHE TEGUTSEMISEKS

- Millise lahendusvariandi Sa valid?
- Milliste kriteeriumite järgi Sa oma edukust hindad?

- Millal täpselt Sa kavatsed iga tegevusega alustada ja millal lõpetada?
- Mis ajaks plaanid tulemuseni jõuda?
- Millist abi Sa vajad ja kellelt?
- Mida Sa abi leidmiseks kavatsed teha ja millal?
- Hinda 10-palli skaalal oma valmisolekut eesmärgile pühenduda.
- Mis takistab seda hinnangut olemast 10?
- Kuidas mina saaksin Sind aidata?

Süüvima ärgitavad küsimused

Need on sügavama mõjuga küsimused, mida tasub esitada näiteks vestluse lõpus. Need õhutavad mõtlema ja õppima.

Tulemusliikkuse kohta

- Millal sul asjad kõige paremini õnnestuvad?
- Mida mõtled edu all?
- Kuidas sa edu saavutad?
- Mis tunne oleks saavutada erakordne tulemus?

Isiklik rahulolu ja õppimine

Mis sind motiveerib?

Mis tekitab sinus rahulolu?

Millised on sinu ootused?

Kuidas sa saad oma panuse anda?

Mida sa oled enda kohta teada saanud?

Mida tähendab sinu jaoks „piisavalt hea“?

Mida oleks Sul vaja?

Juhendamisest

“Juhendamise kunst” Max Lansberg

“Mentorlus- jagatud areng” E.Tõnismäe ja H.Gern

Vabatahtlike kaasamisest

Kaasamise käsiraamat <http://www.ngo.ee/sites/default/files/files/Kaasamise%20käsiraamat.pdf>

Õpimeetoditest

“Interaktiivõppe strateegiad klassiruumis”, Doug Buehl, väljaandja SA Omanäolise Kooli Arenduskeskus

“Olla, teada, osata”, Toms Urdze, väljaandja Eesti Vabahariduse Liit

<http://mitteformaalne.ee/opimeetodid.html>

Inglise keeles BBC keeleõppimise ja õpimeetodite leheküljed

<http://www.bbcactivelanguages.com/TeachersHome/AdviceandIdeas/TeachingTips.aspx>

<http://www.bbc.co.uk/languages/tutors/>

<http://www.bbc.co.uk/languages/learn/>

http://www.bbc.co.uk/languages/yoursay/learning_tips.shtml

<http://www.bbc.co.uk/languages/tutors/internet/wordart.shtml>

Jäämurdjad ja teised õppimismängud

<http://www.businessballs.com/freeteambuildingactivities.htm#lifestyle-acronyms-game>

Veebileht võõrkeele iseõppijale, sisaldab nõuandeid ja õpistrateegiaid

<http://how-to-learn-any-language.com/e/guide/tips.html>

Tänapäevasest õppijast

Remembering differently: Use of memory strategies among net-generation ESL learners

<http://www.academicjournals.org/err/PDF/Pdf%202011/Apr/Shakarami%20et%20al.pdf>